

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ**

ДЕВ'ЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина тринадцята

Стенограма пленарного засідання

28 червня 2023 року

Київ 2023

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ІХ СКЛИКАННЯ

ДЕВ'ЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина тринадцята

Стенограма пленарного засідання

28 червня 2023 року

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(Середа, 28 червня 2023 року)

Частина тринадцята

Виступ Президента України В. Зеленського	...6
Виступи уповноважених представників депутатських фракцій і груп	...25
Внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань пов'язаних із проходженням військової служби під час дії воєнного стану	...32
Прийняття постанов Верховної Ради України про:	
Звернення Верховної Ради України до учасників Саміту Організації Північноатлантичного договору (НАТО) у Вільнюсі (Литовська Республіка) 11 липня 2023 року	...52
Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, Міжнародного агентства з атомної енергії, Європейського Союзу, Організації з безпеки та співробітництва в Європі, Організації Північноатлантичного договору, Ради Європи та їх парламентських асамблей, парламентів та урядів іноземних держав щодо запобігання ядерній катастрофі на Запорізькій атомній електростанції та протидії ядерному шантажу російської федерації, держави – ядерного терориста	...57
Внесення змін до статті 29 Закону України «Про дорожній рух» щодо надання дозволу військовослужбовцям у період дії правового режиму воєнного стану використовувати у дорожньому русі транспортні засоби з правим розташуванням керма	...58

Розгляд проекту Закону «Про внесення змін до Закону України
«Про Державний бюджет України на 2023 рік»
щодо використання коштів державного фонду
регіонального розвитку»

...62

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
28 червня 2023 року, 10 година 14 хвилин
(Після перерви)*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати України! Відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання під час проведення дев'ятої сесії в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Шановні колеги, перед продовженням пленарного засідання наголошую на необхідності неухильного дотримання безпекових правил у Верховній Раді України та непоширенні сьогодні інформації щодо початку пленарного засідання, його перебігу та прийнятих у парламенті рішень раніше 12 години 30 хвилин або після завершення нашого засідання. Прошу всіх колег відповідально поставитися до забезпечення безпеки єдиного законодавчого органу нашої держави. У разі повітряної тривоги буде оголошено перерву в пленарному засіданні і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття, розміщеної на робочому місці кожного з вас.

Шановні народні депутати України! Шановні гості Верховної Ради України! У засіданні Верховної Ради України бере участь Президент України Володимир Олександрович Зеленський. Прошу привітати Президента України *(Оплески)*.

Шановні народні депутати та гості Верховної Ради України! У пленарному засіданні Верховної Ради України також беруть участь: Прем'єр-міністр України Денис Анатолійович Шмигаль та члени Кабінету Міністрів України *(Оплески)*, Головнокомандувач Збройних Сил України генерал Валерій Федорович Залужний *(Оплески)*, військовослужбовці Збройних Сил України, Служби безпеки України, Державної прикордонної служби України, Національної гвардії України *(Оплески)*. На засіданні присутні члени родин загиблих воїнів України *(Оплески)*. Також присутні Секретар Ради національної безпеки і оборони України, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, Генеральний

прокурор, Голова Національного банку України, голова Центральної виборчої комісії, голова Фонду державного майна України, голова Антимонопольного комітету України, Керівник Офісу Президента України та його заступники, глави дипломатичних представництв іноземних держав та керівники представництв міжнародних організацій, акредитованих в Україні, а також інші офіційні особи (*Оплески*).

Шановні народні депутати України! Шановні гості Верховної Ради України! За парламентською традицією запрошую до виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Слава Україні! Героям слава! (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати та гості Верховної Ради України, 27 років тому в нашій державі відбулася одна з найважливіших історичних подій: 28 червня 1996 року о 9 годині 18 хвилин, після майже 24 годин безперервної та плідної роботи, Верховна Рада України, виражаючи суверенну волю українського народу, прийняла Конституцію України, що мала винятково важливе значення для розвитку українського державотворення. Цей найважливіший для нас день покликаний нагадати процес написання проекту Конституції України, згадати авторів та всіх тих, хто був причетний до її прийняття парламентом.

Ухвалення Конституції України продемонструвало усьому світові тяглість українських державотворчих і правничих традицій від Конституції Пилипа Орлика 1710 року, Конституції Української Народної Республіки 1918 року і до нинішньої Конституції. В основу всіх цих документів, незважаючи на різницю між ними у кількості років, було покладено дві ключові категорії – права і свободи людини. І сьогодні кожен громадянин своєю наполегливою працею та кожен воїн на полі бою, захищаючи не лише нашу державу, свободу та майбутнє власних дітей, а й усі європейські народи, доводять, що права і свободи є найбільшою нашою цінністю.

Сердечно вітаю всіх вас з Днем Конституції! Прошу почесну варту внести Конституцію України до залу засідань Верховної Ради України (*Оплески*).

Шановні народні депутати України, шановні гості Верховної Ради України, до слова запрошується Президент України Володимир Олександрович Зеленський (*Оплески*).

ЗЕЛЕНСЬКИЙ В.О., Президент України. Слава Україні!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!

ЗЕЛЕНСЬКИЙ В.О. Зі словами «Слава Україні!» наші герої, наші мужні герої, мужні українці на передовій дивляться в очі ворогу, достойно, впевнено, вперто захищають життя для України, віддають своє життя заради України. Завдяки цим словам увесь світ чує і знає, що тут, у Європі, на східному фланзі нашого континенту, постав глобальний центр сміливості, який ніколи не дозволить зруйнувати свободу, – і нашу власну, і наших союзників та партнерів. І це честь говорити ці слова. «Слава Україні!»

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава! *(Оплески).*

ЗЕЛЕНСЬКИЙ В.О. Це честь бути українцями, це честь здобувати славу для України і це честь, яка зобов'язує перемогти та збудувати Україну перемоги. Слава Україні!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава! *(Оплески).*

ЗЕЛЕНСЬКИЙ В.О. І ми це зробимо! Обов'язково! Усі разом! Кожен і кожна, хто воює і працює заради нашої держави, заради наших людей. Ми це зробимо! Мільйони українців і українок – сучасні покоління нашого народу, яких історія благословила можливістю реалізувати мрії українських героїв різних часів, які боролися за свободу й незалежність для України та за справедливість для всіх нас, для всіх українців. Усе зараз у наших руках, і Україна буде державою-переможницею! *(Оплески).*

Дорогий український народ! Усі присутні в залі Верховної Ради України! Сміливістю нашого народу здобуто для України моральне лідерство, яке надихає та об'єднує народи світу. Українське прагнення жити вільно та героїзм наших людей очистили загальнолюдські цінності від вікового бруду, цинізму та боягузтва. Різні народи стали разом із нами в боротьбі за свободу і не лише тому, що світ любить сміливих. Чи матимуть мир нації світу та чи вистоїть на землі людяність – це зараз залежить від того, як ми закінчимо цю війну, та від того, чи буде життя українців, які перемогли, утверджувати свободу так само, як утверджує боротьба за неї.

Так само, як ми вже показали, що сміливість дає свободу, ми доведемо, що свобода дає успіх. Ми зробимо це українською аксіомою: свобода дає успіх. Це те, що переконує найбільше. Успіх. Це те, що потрібно всій нашій землі, кожному й кожній, усьому нашому народу, усім частинам України, усім дітям України. Але щоб відбувся цей успіх, Українська держава потребує трансформації, і ми зробимо реальністю трансформацію, про яку українці мріяли!

Я хочу зараз процитувати слова українського солдата. Його звали Максим Нагорний. Він народився у 2004 році. Він сирота. Служить Україні у 14-й окремії механізованій бригаді імені князя Романа Великого. Ось слова Максима: «Я був очевидцем жахливих речей, про які хочеться забути, не згадувати, викреслити з пам'яті так само, як і вчорашній день цієї клятої війни. Але що буде завтра?

Відбудувати стару систему не треба. Створимо нову і набагато кращу Україну!». Ці слова українського солдата Нагорного заслуговують, щоб ми їх підтримали (*Оплески*).

27 років тому в залі засідань Верховної Ради України була ухвалена Конституція нашої держави. Я вітаю вас сьогодні з Днем Конституції України, нашої прекрасної України, яка попри все зберігає свою вільну душу та керується своїм народом (*Оплески*).

За 27 років Україна пройшла дві революції й зберегла демократію та європейськість. Вісім років гібридної війни на Донбасі – і Україна зберегла гідність та віру в майбутнє. 490 днів повномасштабної російської агресії. 490 днів – і кожен наш солдат, усі люди вірять в українське майбутнє і вирішують, яким вони хочуть бачити саме це їхнє майбутнє.

Як Конституція закладає основи, ми потребуємо доктрини для нашої держави – ясної, нерозмитої, сміливої доктрини для України, яка йде до перемоги, та для України-переможниці. Ця доктрина має відповідати на всі фундаментальні питання про Україну та наше майбутнє і нам самим, і нашим сусідам, і кожному у світі. Ми потребуємо нової системи, нових правил, нових можливостей.

На жаль, дуже довго державні інституції в Україні та представники держави ставилися до наших людей та до життя в Україні загалом жорстоко, зневажливо та хижачки, якщо чесно, як погана мачуха чи як у сиротинці, з якого хочеться просто втекти. За бідністю, корупцією й несправедливістю в Україні світ, на жаль, не помічав нашої сміливості та волелюбності. Коли світ говорив про Україну, він говорив, ймовірніше, про державні інституції та факти життя в нашій державі, які вимагали виправлення, а не про героїв, які заслуговували наслідування.

Ще до цієї російсько-української війни ми стали на шлях змін. 24 лютого 2022 року було намаганням росії не лише вбити нашу незалежність, стерти нашу ідентичність, а й знищити наш приклад – приклад того, що держава такого масштабу, як Україна, і такої складної історії, як Україна, може рухатися до успіху, щоб стати міцною та заможною демократією, яка переконує інші народи регіону та світу жити вільно, а не в покорі будь-кому (*Оплески*).

У всіх своїх намаганнях росія програє, і це вже не мрія – це реальність. Навіть зараз попри війну ми продовжуємо йти шляхом змін. Я впевнений, що перший день миру після цієї війни, перший день нашої заслуженої перемоги стане і першим днем подальшої швидкої трансформації України, основ нашого з вами життя, наших інституцій, економічних практик, соціальних звичок, політик та повсякденності. Те, що ми не можемо поки змінити зараз в умовах війни, ми змінимо в процесі нашого відновлення, нашої трансформації. Ми створимо нову і набагато сильнішу Україну!

Дорогий український народо! Якою бути Україні-переможниці, визначимо всі разом, так само як разом захищаємо свободу та незалежність. Це буде справедливо. Конституція України встановлює, що Президент України є гарантом державного суверенітету, територіальної цілісності України, додержання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина. Президент України

є гарантом реалізації стратегічного європейського та євроатлантичного курсу нашої держави. На виконання цих норм Конституції України я хочу сьогодні запропонувати до обговорення, загальнонаціонального обговорення, основні орієнтири майбутньої української доктрини. Нам потрібне спільне бачення того, якою бути Україні після перемоги.

Попереду в нас День Української Державності, потім День незалежності України, і, я вважаю, правильно, щоб ці дні розглядалися як етапи для напрацювання пунктів Української доктрини.

Як результат дискусій тут, у Верховній Раді України, і в кожній нашій громаді, у медіа, на освітніх, громадських та різних бізнесових майданчиках України, ми розробимо й потім затвердимо на засіданні Ради національної безпеки і оборони України текст Української доктрини.

І дуже важливо... Я окремо хочу звернутися зараз до наших воїнів, до наших українських героїв нинішнього величного покоління, до всіх українських солдатів, матросів, сержантів, старшин, офіцерів, до всіх генералів... Насамперед я прошу зараз усіх присутніх у Верховній Раді України висловити вдячність усім нашим героям хвилиною аплодисментів (*Оплески*).

Напередодні я був на позиціях наших воїнів на Донеччині, у Запорізькій області. Я спілкувався з командирами, з солдатами, мав честь вручити нагороди – це велика честь. Мав честь обійнятися з нашими воїнами, обмінятися емоціями, думками.

Зараз у складі сил безпеки та оборони України служить близько мільйона наших людей. У бойових бригадах та інших підрозділах б'ються заради нас, заради України сотні тисяч захисників і захисниць. І ніхто не має права визначати долю України, не питаючи їх, наших героїв. Ми спілкуємося з нашими воїнами, читаємо їх у соціальних мережах. Ми бачимо ваші прагнення, воїни! Усі, хто був на передовій, бачив, що наші воїни знають, за що воюють. Я прошу кожного й кожна в складі сил безпеки та оборони України, наскільки це дозволяють умови війни, взяти участь у нашій загальнонаціональній дискусії щодо Української доктрини.

Свобода – це дитя небайдужості, а безпека – побратим сміливості. Україна перемоги буде країною, гідною своїх героїв (*Оплески*).

Дорогі українці та українки! Сьогодні я пропоную до обговорення і початку загальнонаціональної дискусії про Українську доктрину п'ять, на мій погляд, основних орієнтирів. Це напрями, які можуть бути розкриті тими чи іншими конкретними пунктами, які нація визначить як важливі.

Отже, п'ять основних орієнтирів для Української доктрини для обговорення.

Перше – філософія нашої перемоги.

Друге – глобальність української безпеки.

Третє – політика героїв.

Четверте – політика справедливості.

П'яте – трансформація за 10 років, а саме нова зовнішня політика, нова економіка, нові відносини між державою та суспільством, розвиток усіх наших територій, освіта та наука, культура, як передумова й підсумок трансформації – рівень безпеки та свободи в Україні.

Почнемо з головного – з нашої перемоги. Коли говоримо про перемогу України в цій війні, у війні за свободу і незалежність, ми говоримо конкретно: перемога України – це звільнення від російської окупації всієї нашої території (*Оплески*).

Жодної частинки України ми не залишимо ворогу! Перемога України – це вигнання з усієї території України всіх російських військових формувань, найманців і бойовиків, це повернення в Україну всіх українців, захоплених у російській полон або силою депортованих з України на російську територію. Перемога України – це відновлення суверенітету України в межах міжнародно визнаних державних кордонів України без будь-яких обмежень суверенних прав України. Україна сама обиратиме альянси для себе та своє майбутнє, очевидно, в Європейському Союзі, очевидно, в НАТО (*Оплески*).

Ми маємо бути свідомі того, що шлях до головного – нашої перемоги – важкий. І зараз ще поки ніхто не може сказати, коли ми пройдемо його до кінця, але повинна бути національна згода щодо визначення нашої перемоги. Коли мета чітка, коли мета справедлива, то не так важливо, наскільки тернистий шлях до цієї мети. Україна пройде цей шлях до перемоги, і це вже не мрія – це реальність (*Оплески*).

Завдяки успішному захисту від російської колонізаторської, імперіалістичної агресії Україна постійно примножує свій моральний капітал, який вже найбільший, ніж будь-коли в понад тисячолітній історії української державності. Зараз наше лідерство впливає на глобальну розстановку сил. Майбутня архітектура глобальної європейської та регіональної безпеки неможлива без участі України. Україна має бути і буде співтворцем, учасником та гарантом такої безпеки. Україна вже є захисником і буде гарантом міжнародного порядку, заснованого на правилах. Завдяки Україні світ переконався, що правила – це не просто дух і буква Статуту ООН, міжнародних договорів та конвенцій, це енергія народів, готових захищати дух і букву міжнародного права.

Наявні міжнародні інституції не здатні забезпечити дію міжнародного права, але за час цієї війни ми разом з нашими союзниками, з нашими партнерами створили оборонні, санкційні, фінансові, гуманітарні коаліції, які заповнюють дефіцит рішучості, який об'єктивно існує на глобальному рівні. Наприклад, максимально ефективним є формат «Рамштайну» – взаємодія понад 50 держав для підтримки зброєю нашого захисту. Одна з наших оборонних коаліцій – коаліція «Петріотів» – показала всьому світу, що будь-який ракетний чи авіаційний терор долається. Дякую партнерам (*Оплески*).

Організація, яка створена нами та ефективно працює в інтересах нашої держави та українців, – державна благодійна платформа *United 24*. Цей формат

допоміг об'єднати вже сотні тисяч людей із понад сотні країн світу для прямої допомоги нашій державі та людям – без посередництва міжнародної бюрократії. Закупівля дронів, гуманітарне розмінування, відбудова будинків та закупівля медичного обладнання. Головне, що дає *United 24*, – це можливість приєднатися з будь-якої точки світу, небайдужого світу, людям, бізнесам, громадським та гуманітарним організаціям.

Завдяки двом морським експортним ініціативам Україна продемонструвала свій вплив на глобальну продовольчу безпеку. Росія шантажувала світ голодом, ми це знаємо, і має бути покарана за це. Україна разом із партнерами запустила Чорноморську зернову ініціативу та гуманітарну ініціативу «Зерно з України», завдяки яким повернула продовольчу безпеку світу, цінову передбачуваність, гарантії соціального спокою десяткам країн, передусім в Африці, Азії. Завдяки Чорноморській зерновій ініціативі 45 держав отримали продовольство. Її географія – від Іспанії до Китаю, від Індонезії до Марокко, від Індії до Кенії. Поаплодуємо нашим фермерам, нашим громадянам (*Оплески*).

Інша наша ініціатива, гуманітарна, – «Зерно з України» – об'єднала понад 30 держав, які разом з нами допомогли в захисті від голоду таким країнам, як Ефіопія, Сомалі, Ємен та інші. Україна, яка пройшла через геноцид Голодомору, особливо чутливо сприймає те, що Кремль намагається загострити голод ще й для інших народів. Якби не російська протидія зараз, наш морський зерновий експорт був би значно більшим. І це буде, бо світ тепер знає, що Україна – це глобально важливий гарант продовольчої безпеки для всього світу.

Україна запропонувала Формулу миру – єдиний всеохопний та чесний план подолання як самої російської агресії, так і всіх її наслідків. Зміст пунктів Формули миру та сама Формула відповідають нормам Статуту ООН та підтримані Генеральною Асамблеєю ООН. Більш ніж у 25 міжнародних документах задекларована підтримка Формули миру, зокрема в заявах і деклараціях «Великої сімки», Євросоюзу, Ради Європи (*Оплески*).

Ми об'єднуємо світову більшість заради повної реалізації Формули миру та готуємо Глобальний саміт миру, який дасть усім націям світу змогу проявити своє лідерство в реалізації тих чи інших пунктів Формули.

Але чому виник дефіцит рішучості, який спонукає нас разом із союзниками та партнерами шукати шляхи його заповнення? Є дві причини цього.

На жаль, агресор досі присутній в організаціях, які повинні захищати від агресій. Зокрема ООН, де росії досі дозволено мати вплив у тих чи інших структурах і де росія зловживає місцем постійного члена Радбезу та правом вето, що захопила, до речі, в порушення Статуту ООН.

Друга причина: деякі держави та лідери світу досі, на жаль, озираються на росію під час ухвалення власних рішень. Це можна назвати абсурдним і ганебним самообмеженням суверенітету, бо українці довели, що росію не варто боятися. Росія програє, коли зустрічає сміливий та впевнений спротив. Вільний світ володіє усіма збройними, санкційними, політичними, економічними, а головне – ціннісними перевагами, які дають змогу побудувати повний захист від будь-яких

російських посягань і шантажу. І це вже не мрія, це реальність. Разом із партнерами ми вже почали будівництво такої системи переваг.

Шановні присутні! Я прошу вас подякувати всім у світі, хто підтримує нашу державу, нашу боротьбу за свободу! Сполучені Штати, Велика Британія, Європейський Союз, Японія, Австралія, країни «Великої сімки», усі наші партнери, наші друзі, Польща, країни Балтії, більшість країн світу – я всім вам дякую. Дуже дякуємо вам! (*Оплески*).

Україна перемоги спрямує набуту моральну силу на осучаснення наявних міжнародних інституцій. Ми бачимо зацікавленість різних лідерів і народів, зокрема в реформуванні Радбезу ООН. Це варто зробити на справедливій основі. Ми бачимо, що напрацьовані нами коаліції та підходи для подолання російської агресії та її наслідків, працювавши для України, здатні завершити інші війни та прибрати з лиця Землі джерела руйнації та смерті, що сплять, – так звані заморожені конфлікти. Будь-який заморожений конфлікт – це війна, яка неодмінно розгориться, і питання лише в тому, коли та скільки життів вона забере. Тому мир повинен бути чесним. Саме такий мир передбачає Українська формула миру. І саме тому Українська формула миру має універсальну користь. Україна ніколи не погодиться на жоден із варіантів замороженого конфлікту, на жоден! (*Оплески*). Навпаки, Україна допоможе своєю Формулою миру всім іншим народам світу, які прагнуть справжнього справедливого миру.

Україна завжди робила й робитиме ставку на альянси. Росія розглядає всіх своїх сусідів як рабів та ворогів. Очевидно, що світ є й буде на нашому боці. Очевидно, Україна посилює й буде посилювати партнерства та альянси, у яких бере участь. І ми вже історично посилити Євросоюз і надали європейському єднанню такої сили, якої у Європейського Союзу ніколи не було. Кожен постулат, заради якого був створений Євросоюз, на сьогодні працює по максимуму за весь час його існування. Європейські цінності ще ніколи не були такими дієвими, як зараз. Український компонент – це те, чого не вистачало Євросоюзу (*Оплески*). І це вже не мрія, це реальність. І ми розуміємо, і там всі розуміють, що це вже не мрія, це реальність (*Оплески*).

Україна здобула статус кандидата на вступ до Євросоюзу. Цьогоріч ми маємо відкрити діалог щодо повноправного членства. Україна до цього готова. І ми всі маємо розглядати Європейський Союз для України не лише як ціннісне та економічне єднання, а й як безпеку для України. Євросоюз – це економічна та інституційна безпека для України. А Україна для Євросоюзу – це чинник єднання.

Аналогічно буде і з НАТО. І це вже не мрія – це вже реальність. Зараз ми є реципієнтом безпекової допомоги. Але Україна перемоги буде донором безпеки для нашого регіону, для всієї Європи, усього світу. І вже зараз Україна є донором моральної сили. Кожен, хто дієво співпрацює з Україною, стає співзахисником міжнародного порядку та загальнолюдських цінностей. Зокрема, протягом останніх років НАТО мало дві фундаментальні слабкості. По-перше, існував сумнів, а чи запрацює реально стаття 5 договору про НАТО. І ми всі були свідками, як світ сумнівався, чи захищатиме Альянс країни східного флангу

НАТО у разі російської агресії проти них. По-друге, багато хто у світі не сприймав і не сприймає НАТО як оборонний Альянс, приписуючи йому, внаслідок відповідної пропаганди, якісь там нібито агресивні цілі. Вступ України до Альянсу надійно ліквідує ці дві слабкості НАТО (*Оплески*). По-перше, ніхто вже не сумнівається, що Україна здатна захистити себе і своїх союзників. Сила нашої безпеки – це, зокрема, й сила безпеки наших сусідів. По-друге, кожен у світі бачив, що війна росії проти України є неспровокованою та злочинною – загарбницькою, геноцидною. Вступ України в НАТО буде потужним сигналом світу, що це Альянс, який захищає й захистить, і це Альянс, який має досвід переможців і моральну перевагу переможців – переможців у цілком справедливій обороні (*Оплески*).

Увесь східний фланг НАТО хоче, щоб Сполучені Штати, Німеччина, Франція чи Британія розміщували своїх солдатів у східних країнах Європи, поблизу кордонів росії. Після перемоги України союзники хотітимуть, щоб наші бойові бригади розміщувалися на землі наших сусідів, бо Україна – це країна сили, і всі це бачать (*Оплески*).

НАТО гарантуватиме безпеку для України, а наші сили безпеки та оборони гарантуватимуть безпеку та захист для інших членів НАТО. Власне, щоб це стало реальністю, потрібно лише, щоб всі наші партнери в Альянсі перестали озиратися на кремль при ухваленні своїх важливих рішень. Уже навіть внутрішні сили самої росії перестали озиратися на кволого господаря кремля (*Оплески*). Божевілля путіна призвело до того, що він сам загнав себе у глухий бункер через свою слабкість. Тому абсурдно озиратися на такого неспроможного керівника такої неспроможної держави (*Оплески*).

Перемога України звільнить світ від такої проблеми, як небезпечна росія. Історія доводить, що програш диктатури – це завжди поштовх для поширення свободи. Українська перемога – це гарантії безпеки та відновлення територіальної цілісності для Молдови (*Оплески*). Українська перемога – це історичний шанс для цілісності Грузії, і це мирний шанс (*Оплески*). Українська перемога – це нова сила для всього Південного Кавказу (*Оплески*). Українська перемога – це воля і спокій для Білорусі. Ба більше, звільнення від російської окупації Криму та гарантовано безпечне Чорне море разом із поразкою рашизму дадуть необхідну енергію, щоб Балто-Чорноморська вісь запрацювала на рівні своїх реальних безпекових, економічних та культурних можливостей (*Оплески*). Українська перемога – це гарантія безпеки й захист від зовнішніх маніпуляцій, силових чи політичних, для всієї Центральної Азії. Українська перемога – це шанс для Близького Сходу на деескалацію терору. Українська перемога – це гарантія, що країни Африки – від Лівії до Центральноафриканської Республіки – перестануть грабувати російські головорізи (*Оплески*).

А що буде із самою росією після нашої перемоги? Я вважаю, що українців не має хвилювати, чи подолає свобода стіни кремля. Українців хвилює лише те, щоб ніколи знову російський реваншизм не перетнув кордонів нашої вільної держави та не загрожував нашим вільним людям. Ми це забезпечимо! (*Оплески*).

Як повноправний член НАТО Україна гарантуватиме, що повсюдно в нашому регіоні пануватимуть мир та свобода. І для росії зараз було б правильно просити, щоб Україну прийняли в НАТО, бо члени НАТО обороняються, не знищують. Держави НАТО захищають народи, а не кидаються на сусідів, щоб знищити їхнє майбутнє. Росія як агресор знає це краще за всіх. Росія, яка входить в епоху заколотів і системної слабкості, як ніхто зацікавлена в безпеці на своїх міжнародно визнаних кордонах, а, отже, і росія теж зацікавлена в Україні, в НАТО. Цього може бути комусь не видно лише з московських чи валдайських бункерів. Увесь світ це бачить! *(Оплески)*.

Сучасна російська державність несе в собі екзистенційну загрозу для України та не зважає на будь-які договори, сила яких не підкріплена силою наявної зброї для захисту України. Тому незалежно від того як розвиватиметься глобальний порядок денний щодо росії, Україна матиме необхідну зброю, щоб захистити себе й союзників від будь-яких російських посягань на наш суверенітет і безпеку наших людей. Україна матиме достатню чисельність та якість армії і загалом сил безпеки та оборони, щоб захистити свій суверенітет, свою територію, своїх людей, своїх союзників.

Слава Україні! *(Оплески)*.

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!

ЗЕЛЕНСЬКИЙ В.О. Україна матиме достатньо потужний оборонно-промисловий комплекс, який забезпечуватиме потреби нашої армії, нашого флоту, наш повітряний щит і нашу безпеку в кіберпросторі. Це дуже важливо.

На дні Чорного моря вже є дуже вагомий доказ спроможності України як держави, яка виробляє ракети. «Нептун», поставлені на озброєння ще у 2020 році, чітко б'ють по цілях. Зараз, у час такої війни, попри все ми створили фактично з нуля виробництво дефіцитних снарядів для артилерії, власне, гармат. Ми відновили виробництво 122-го, 125-го та інших калібрів, починаємо заміну виробництва 152-го калібру 155-м західним стандартом. Українські гармати створені вже зараз, під час цієї повномасштабної російської агресії. Поаплодуймо всім людям, які це зробили. Дякуємо їм, що це не мрія – це, знову-таки, реальність *(Оплески)*.

Якісні українські гармати, своє виробництво снарядів, обсяг виробництва яких ми розуміємо, поки ще недостатній. Ми ще потребуємо глобальної підтримки. Але буде достатній – ми це зможемо!

Україна навчилася будувати морські дрони, і ми успішно їх застосовуємо! Загалом виробництво безпілотників різних видів – це галузь, яка в Україні має стати і стане найпотужнішою в Європі. Кожен у світі, хто прагне бути передовим у цій сучасній індустрії, має знати, що в Україні це найвигідніше. Чіткий, конкретний орієнтир для державної політики.

Системи необхідної зброї – ППО, танки, гармати, бронетехніка, які постачають партнери, ми прагнемо виробляти й локалізувати в Україні. Наші воїни завжди матимуть зброю! *(Оплески)*.

І я пропоную такий принцип для Української доктрини, її глобального безпекового компонента: не гадати, чого очікувати від росії, а бути готовими до будь-якого зла, щоб будь-яке зло в росії було завжди впевненим, що воно програє Україні *(Оплески)*. «Ніколи знову!» – ключовий принцип Української доктрини щодо росії. Ніколи знову! *(Оплески)*.

Зокрема, це стосується й старої духовної залежності, яка використовувалася агресором, щоб тиснути на нашу державу. Духовна незалежність України буде забезпечена на 100 відсотків *(Оплески)*. І найсильніший внутрішній гарант дієвості принципу «Ніколи знову!» – це наші герої, всі, хто б'ється заради України, кожен і кожна, хто віддав та віддає своє життя заради України.

Пані та панове! Прошу вас зараз вшанувати хвилиною мовчання пам'ять усіх наших героїв різних часів, які боролися за свободу та незалежність України.

(Хвилина мовчання).

Дякую.

Шановні наші захисники й захисниці! Шановні рідні наших воїнів! Українська держава потребує нових принципів вдячності вам, вдячності усім, хто боровся на війні за свободу і незалежність України. Безцінний досвід українських воїнів має ефективно використовуватися в процесі гарантування світові реальної безпеки. Звучить це загально, але розшифровується на цілком конкретні елементи політики героїв, яку я пропоную для української доктрини.

Перше. Наші воїни, які бажають продовжити служити Українській державі та народу після війни, можуть бути впевнені: у держави буде такий запит.

Друге. Україна вже зараз – єдина держава у світі, яка має успішний досвід ефективного захисту від повномасштабної агресії. Україна перемоги матиме ще більше такого важливого, цінного досвіду. І ми розробляємо платформу для експорту українських оборонних знань, практик – фактично досвіду наших героїв. Участь українців і українок у миротворчих місіях, зокрема під егідою ООН, тренінгові міжнародні місії... Усе це – колосальні можливості для України й для наших героїв.

Третє. Україна потребує принципово нової системи військової освіти. Українські воїни та всі, хто тренує українських воїнів, мають знати: реальна практика буде основою нової української військової освіти. Держава інтегрує тренувальні програми, які зараз показали свою ефективність, а також реальний бойовий досвід наших солдатів і матросів, сержантів, старшин, офіцерів, генералів у систему військової освіти.

Четверте. Уже зараз лідери світу проявляють інтерес до навчання в Україні військовій справі своїх майбутніх воїнів, і це обов'язково стане однією з тих можливостей, які робитимуть український безпековий вплив справді глобальним і світовим.

П'яте. Україна потребує повної інтеграції ветеранів у суспільне та економічне життя. Герої нашої перемоги мають отримати змогу проявити себе як герої нашої трансформації. Військовослужбовці Збройних Сил України, нацгвардійці, наші прикордонники, наші розвідники, герої спеціальних служб, поліції – всі! Зокрема трансформація української військової освіти передбачатиме можливість отримання нашими воїнами спорідненої цивільної спеціальності.

Шосте. Головний принцип соціальної роботи з ветеранами в Україні перемоги – рівний із рівним. Держава має створити таку систему підтримки воїнів і рідних воїнів, яка гарантуватиме їм, що кожен їхню емоцію, кожен їхню потребу буде розуміти людина, яка їм допомагає, бо ця людина пройшла через війну, пройшла через втрати, пройшла через усе те, що потрібно розуміти, щоб бути ефективним в інтеграції ветеранів у суспільне та економічне життя. Воїни – це найбільш ефективні помічники для інших воїнів, рідні наших воїнів – це найбільш ефективні помічники для інших рідних воїнів.

Сьоме. Українська політика героїв потребує реального національного стандарту безбар'єрності (*Оплески*). Це нові вимоги для містобудування, інфраструктури, публічного простору, транспорту, соціальної та освітньої систем, бізнес-середовища. Вимоги, завдяки яким кожна людина з травмами війни зможе користуватися усім тим самим простором та всіма тими самими можливостями, якими користуються всі інші.

Восьме. Безбар'єрність має й психологічну складову, тому необхідність ментальної реабілітації така ж, як і необхідність фізичної реабілітації. Україна має створити найсильнішу в Європі галузь реабілітації. І це стосується як будівництва реабілітаційних центрів, так і підготовки відповідних кадрів. Держава сприятиме створенню необхідної кількості робочих місць, щоб не тільки забезпечити реабілітацію для наших людей, а й щоб у нас була змога стати глобальним експортером практик відновлення та інтеграції в повоєнне життя абсолютно для всіх, хто пройшов та постраждав від війни.

Усі найкращі світові практики, усі найбільш ефективні політики, усі рішення, хоч би якими складними чи незвичними вони не здавалися б для нас, мають бути застосовані в Україні, щоб українцям, українкам, усім нашим громадянам не довелося терпіти біль, стрес і травми війни. Зокрема, ми маємо нарешті чесно легалізувати для всіх, хто цього потребує, ліки на основі канабісу, відповідні наукові дослідження та контрольоване українське виробництво (*Оплески*).

Дев'яте. Ветерани на державній службі в Україні, у радах різного рівня, у Верховій Раді України – це честь для держави. Брати на роботу ветеранів – це честь для будь-якого бізнесу. Допомогати ветеранам почати власний бізнес – це честь для держави, для кожної громади, для кожної бізнес-асоціації, для будь-кого, хто знає, що означає бути на війні. І це має бути не мрією, а реальністю в Україні! (*Оплески*).

Це масштабне національне завдання. І скажу відверто: щоб виконати це завдання швидше та якісніше, держава потребуватиме допомоги. Я прошу

наших волонтерів допомогти державі з цим, і вже зараз вивчати досвід, який є у світі щодо економічної та соціальної інтеграції, реабілітації ветеранів, щодо відповідних державних і муніципальних змін у країнах світу, щоб Україна, наша держава перемоги, змогла спрямувати все найкраще в наших воїнах в найкраще для України *(Оплески)*.

Пані та панове! Я прошу вас зараз подякувати всім українським волонтерам, кожному і кожній за цю надзвичайну силу, за надійність, за історичний внесок у захист української свободи, у захист нашого життя, у захист нашої незалежності. Ми вам вдячні! *(Оплески)*.

І десятий пункт політики героїв, який пропоную до обговорення під час створення Української доктрини, – це культура героїв.

Меморіалізація війни та досвіду нашої перемоги. Створення пантеону Героїв та Національного військового кладовища, створення Національного музею російсько-української війни та системи локальних музеїв, які вшанують пам'ять про війну та збережуть досвід перемоги для наступних поколінь українського народу.

Творче осмислення досвіду війни, експорт досвіду нашої перемоги засобами культури.

Створення офіційної історії війни, визначення національного канону інтерпретації війни з росією – учасників війни, ключових подій війни, етапів війни, російських злочинів війни та здобутків нашого, українського, спротиву.

Нова культурна політика щодо наших героїв різних часів, які боролися за свободу й незалежність України, та перепоховання в Україні тих всіх наших героїв, які поховані за кордоном. Це дуже важливо! *(Оплески)*.

Україна перемоги сприятиме всім формам розвитку культури героїв в Україні.

І я так детально зупинився на політиці героїв для України перемоги, бо будь-яка неефективність цієї політики позбавлятиме морального сенсу все інше, що відбуватиметься в нашій державі. Ми маємо зробити нашу політику героїв максимально ефективною!

Безпосередньо з цим пов'язана політика справедливості в Україні. Справедливість – це вимога номер один як усіх у нашій державі до внутрішнього життя, так і нашої держави до світу.

І почну з внутрішньої справедливості.

Днями Дніпровський районний суд міста Києва ухвалив вирок у справі про жорсткий напад на Катерину Гандзюк. 31 липня 2018 року нападники облили Катерину Гандзюк концентрованою сірчаною кислотою. Від страшних опіків вона померла в лікарні 4 листопада 2018 року. Вічна їй пам'ять.

(Хвилина мовчання).

У 2019 та 2020 роках були засуджені виконавці цього злочину. Зараз є вирок замовнику та співорганізатору нападу. Суд визнав їх винними та призначив покарання – 10 років позбавлення волі.

Ми маємо говорити чесно: якби не рішучий тиск та постійна увага громадянського суспільства та друзів Катерини, якби не акції різного характеру, акції протесту та заклики покарати замовників злочину, справедливість була б знищена ще на початку. На це й розраховували злочинці. Вони були впевнені, як завжди, у безкарності.

Я вдячний усім, хто боровся за справедливість у цій справі, усім, хто працював належним чином, щоб були законні вироки. Але це мало відбутися й без громадського тиску!

Усі ми бачили нещодавно кейс уже колишнього Голови Верховного Суду. Жадібність, яка дискредитує судову інституцію та людину, яка своєю поведінкою сіє в Україні розпач, приниження, гнів. До того ж сіє з найвищої судової інстанції.

Можна навести й інші несправедливості, які обурюють та просто демотивують, зокрема наших воїнів. Люди віддають найцінніше – своє життя, своє здоров'я заради держави. І державні інституції, зокрема, судові, правоохоронні, повинні пройти таку трансформацію, яка забезпечить наше суспільство від несправедливості.

Рада національної безпеки та оборони України запропонувала посилити відповідальність суддів та інших працівників органів судової влади за злочини у сфері правосуддя й корупції. Пропонуємо зробити більш жорсткими й правила перевірки добросовісності суддів, зокрема з використанням детектора брехні – поліграфа. Маємо додати й нового, вагомого значення суду присяжних як одному з елементів народовладдя в державі. І щодо всього цього, вже готуються, я знаю, відповідні законодавчі ініціативи. Я вас дуже прошу, шановна Верховна Рада України, шановні народні депутати, підтримати цей запит на справедливість *(Оплески)*.

Зараз, коли будемо визначати параметри нашої Української доктрини й трансформації нашої держави, ми маємо розглядати політику справедливості на одному рівні з політикою української перемоги, з політикою безпеки та з політикою наших героїв. Справедливість – це такий суспільний лад, за якого людині хочеться жити в країні, бо людина відчуває, що її життя, її здоров'я, її праця, гідність, прагнення до щастя, її сім'я та майбутнє надійно захищені правом і чесним правосуддям у розумні строки, яке реально діє *(Оплески)*.

Відчуття справедливості в Україні має бути найсильнішим в Європі! І буде! Ми повинні це зробити. Так, це амбітна мета, але Україна вміє робити амбітне буденним. Ми маємо знайти всі необхідні системні рішення, щоб задовольнити українську спраглисть за справедливістю.

Тепер щодо іншої справедливості у зв'язку з російсько-українською війною.

Питання правосуддя щодо війни і геноцидної політики ніколи не буває простим. Але в цьому випадку з російською агресією проти нашої свободи, що більше буде складнощів і вагань світу щодо справедливості для України та українців, то більшими, на жаль, можуть стати реваншистські настрої в різних частинах світу. Невідворотність покарання – це один з основних інструментів

обмеження злочинності. Так само як він здатен ефективно працювати в межах національних юрисдикцій, він працюватиме і в глобальних відносинах.

Усі російські вбивці, терористи й кати повинні відповідати за скоєне проти українців і українок (*Оплески*).

Політичне та військове керівництво росії не має уникнути правосуддя через те, що у них нібито є імунітет як у керівників держави. Вони не керівники держави, вони бандити, які захопили контроль над державними інституціями росії, і вони абсолютно знахабніли від цієї безкарності та почали тероризувати весь світ.

Кожен політичний бандит ставить себе поза межі будь-яких звичних міжнародних відносин. Кожен актив, який належить державі-терористу або будь-яким особам з кола президента російської федерації, які пов'язані з чинною в росії системою панування, повинен піти на компенсацію збитків тим, для кого вся ця війна, для кого агресивність цього панування обернулися спаленими містами та селами, втратою рідних і близьких.

Я вдячний усім у світі, хто сприймає російське політичне та військове керівництво саме так, як осіб, які повинні закінчити свої кар'єри на лаві підсудних у Гаазі, а російські активи як такі, що мають бути заморожені, конфісковані та направлені на компенсацію збитків від російської агресії. Україна зробить все можливе, щоб спеціальний трибунал щодо злочину агресії росії проти нашої держави був створений і запрацював реально – зі злочинцями на лаві підсудних (*Оплески*).

Я хочу подякувати Міжнародному кримінальному суду за таку рішучість, яка необхідна для захисту міжнародного права та людяності. Настане час, коли міжнародні ордери на арешт російських керівників та їхніх спільників будуть не сенсацією, а просто звичним робочим інструментом глобального правосуддя. Бо якщо цього не буде, інші потенційні агресори та інші держави-терористи відчуватимуть таку саму безкарність, як і росія. І наша, українська, місія полягає, зокрема у тому, щоб створити цей історичний прецедент відповідальності агресора за все скоєне на війні.

Частиною справедливості є й правдиве ставлення світу до нашої війни за свободу та незалежність, а також до інших сторінок нашої історії, які були спотворені раніше тією чи іншою формою тоталітарного зла. Гідне вшанування пам'яті всіх жертв Голодомору – геноциду українського народу, а також всіх жертв депортацій кримськотатарського народу, усіх жертв Голокосту є обов'язком Української держави (*Оплески*).

Шановні присутні! Я прошу подякувати зараз усім українським та міжнародним журналістам, усім українським та іноземним історикам, які поширюють правду про цю агресію, про війну росії проти України, про наше життя та про справедливість для наших людей. Дякую вам! (*Оплески*).

Дорогі українці! Дорогі українки! П'ятий орієнтир для української доктрини, який я хотів би запропонувати сьогодні до обговорення, – це трансформація за 10 років. Ми маємо пройти за цей складний час такий шлях,

який інші народи долали десятиліттями, і це правда. Україна перемоги матиме особливу увагу, особливу довіру світу, і кожен прояв такої уваги і довіри маємо спрямувати на розвиток України та всіх аспектів життя в нашій державі.

Перше. Конкретна мета для ВВП України – трильйон доларів. Так, це дуже висока планка, і має начебто нереальний вигляд, але потенціал України здатен це забезпечити.

Друге. Україна перемоги відмовиться від ідеї, ніби праця українців і українок має бути дешевою, бо нібито дешевизна праці наших людей була конкурентною перевагою України (*Оплески*).

Ми ставимо за мету досягти такого рівня оплати праці, який можна було б визначати за формулою: «сусіди у Євросоюзі плюс 30 відсотків». Це мета, справедлива мета, за цю війну. Україна перемоги зробить ставку передусім на кваліфіковану працю, а отже, на освіту.

Уряд України та команда віце-прем'єр-міністра України з інновацій, розвитку освіти, науки та технологій – міністра цифрової трансформації України Федорова розробляє зараз програму серйозного осучаснення української освіти та стимулювання розвитку науки в Україні. Ця програма дуже детальна, заслуговує на увагу, і в ній багато рішень, які заслуговують на обговорення, та в разі погодження нашою державою, погодження нацією – на реалізацію.

Освітній розділ Української доктрини має бути максимально пропрацьований – кожен етап освітнього процесу, усі елементи, які важливі для освіти в Україні. Нація, яка хоче бути лідером, робить освіту лідером і робить освіту чесною.

Ми маємо чесно сказати й те, що в сучасному світі мовою глобальної співпраці є англійська мова. І це правда. Це мова глобального бізнесу, глобальної науки та глобального спілкування. Україна майбутнього, Україна перемоги потребує поширення англійської мови, щоб українські інтереси поширювалися світом і наші люди здобували нові глобальні можливості для себе й для України. До речі, саме сьогодні я вніс у Верховну Раду України відповідну законодавчу ініціативу щодо англійської мови в Україні (*Оплески*).

Третє. Ми маємо надзавдання – повернути додому якнайбільше наших людей, які виїхали за межі держави. Отже, Україна перемоги потребує якнайбільшої кількості нових робочих місць, які будуть привабливими для наших людей, дозволять жити в Україні достойніше, ніж в інших державах. Трансформація кожної галузі економіки, будь-якої соціальної практики та усіх сфер державного управління повинна відповідати на питання: скільки нових робочих місць дасть Україні конкретне рішення, конкретна ініціатива.

Четверте. Україна потребує нової політики підтримки батьківства й дитинства. Друга і третя дитина в сім'ї – це щастя, а не обмеження можливостей, і саме на таке щастя має працювати державна політика. Україна підтримуватиме батьківство на всіх етапах. Україна поважатиме кожному сім'ю, робитиме все, щоб саме сімейне виховання дітей було визначальною рисою виховання дітей в Україні. Наша країна – не для інтернатів (*Оплески*).

П'яте. Українська «Дія» стала глобальним прикладом соціального прогресу. Ми зробили її тоді, коли ніхто не вірив, що такий проект розвитку можливостей громадян і всієї держави може вдатися. Але ми це зробили. Понад 19 мільйонів користувачів у застосунку. Я вас вітаю! (*Оплески*). І абсолютна корисність «Дії».

Зараз українська «Дія» стає експортним продуктом нашої держави – ми навчаємо інші народи цифровізації на основі наших цифровізованих послуг, на основі нашої «Дії».

І ми створимо ще одну систему – українську «Мрію» – спеціальний застосунок, який підтримуватиме все, що стосується батьків та дитини: послуги, які потрібні батькам, які потрібні дитині, розвиток та освіта, безпека та контакт із державою.

«Мрія» допоможе отримати рівний доступ до знань з будь-якого куточка світу, а використання штучного інтелекту допоможе кожній дитині будувати свою унікальну освітню траєкторію заради успіху. Команда цифрової трансформації України представить цю нашу «Мрію» восени (*Оплески*).

Шосте. Захищати бізнес так само важливо, як захищати працівника й працю. Україна перемоги має бути країною бізнесу та країною праці. Так само, як зараз мільйони наших людей в єдності воюють і працюють заради нашої перемоги, ми маємо після перемоги в єдності працювати заради того, щоб Україна була серед світових економічних лідерів. Економічне лідерство дає безпеку. Кожен, хто створює нові робочі місця в Україні, створює основу для економічного лідерства України. Україна перемоги захищатиме можливість кожної людини працювати стільки й так, як людина сама забажає. Ми потребуємо осучаснення законодавства про працю (*Оплески*).

Сьоме. Україні перемоги потрібен новий раціональний податковий договір між державою та суспільством і реальна легалізація майна.

Я є прихильником зниження податків. Але зараз, у час такої війни й очевидної залежності України від співпраці з фінансовими донорами, ми не можемо дозволити собі знижувати податки. Та коли Україна перемоги сама ставатиме донором для світу, наш рівень можливостей буде вищим. Знижені податки мають означати підвищену податкову сумлінність.

Цифровізація дає колосальні можливості спрощувати відносини в галузі податків, митниці та всіх інших, де є зустріч або будь-який контакт між громадянином та посадовцем, між бізнесом та чиновником. Наша мета – це податкова без податківців, митниця без митників. Автоматичні цифрові процедури (*Оплески*).

Восьме. Трансформація – це більше ніж відбудова. Звичайно, Україна перемоги стане найбільшим у Європі будівельним майданчиком. Нам потрібно відбудувати сотні міст і сіл, тисячі об'єктів інфраструктури, сотні тисяч будинків. Це дасть свій поштовх економіці. Але головне дещо інше. Ми маємо забувати про своє минуле як експортера сировини (*Оплески*).

Україна перемоги – це країна товарів із високою доданою вартістю, це країна, у якій регуляції дозволять розвивати будь-які бізнеси, що є новаторами

у своїх галузях, у своїх напрямках, і в яких захищена інтелектуальна власність. Україна перемоги – це країна, яка експортує безпеки послуг, досвіду, культури та загалом результатів інтелектуальної діяльності, технологічних продуктів більше, ніж будь-якої сировини.

Дев'яте. Україна перемоги – це країна, у якій нікого не назвеш олігархом, бо всі економічні суб'єкти рівні перед законом. Україна зацікавлена у нових технологічних бізнесах, які важитимуть на світовому ринку більше, ніж будь-який старий сировинний бізнес. Об'єктивно ми маємо природну перевагу – запаси наших природних ресурсів, зокрема особливо цінних для наших сучасних індустрій металів та мінералів, як літій та графіт. Але металургія в Україні перемоги має бути «зеленою», щоб відповідати сучасним екологічним стандартам Євросоюзу, і орієнтованою не на експорт сировини.

Ми будемо розвивати співпрацю та економічні відносини з усіма глобальними гравцями, зокрема з Індією, Африкою, Латинською Америкою, арабським світом, з Китаєм, з усіма.

Десяте. Наш енергетичний потенціал дозволяє Україні перемоги бути одним із гарантів енергетичної безпеки Європи. Наша генерація, зокрема атомна, потрібна всьому континенту. Але хотів би, щоб ми підтримали наших енергетиків, подякували за цю зиму. Дуже дякуємо! (*Оплески*).

Масовий пріоритет у нашій країні – «зелена» генерація та масштабні можливості накопичення енергії. Маємо зробити «зелений» енергетичний потенціал України потенціалом реального масового заробітку для наших людей.

Одинадцяте. Україна перемоги – це держава, яка реалізувала пенсійну реформу, – і дуже цього хочеться, і нам це потрібно, – і гарантувала всім, хто працює сьогодні, гідну підтримку в майбутньому. Лише наявної солідарної пенсійної системи недостатньо, і ви це знаєте, і це відчуває абсолютна більшість наших українських пенсіонерів. Я вас дуже прошу, шановні народні депутати, реалізувати все це – реалізувати мрію українців. Україна перемоги робитиме все, щоб у наших людей старшого віку, які вже на пенсії, був вищий рівень життя. Україна перемоги робитиме все, щоб у тих, хто працює сьогодні, була, дійсно, забезпечена старість (*Оплески*).

Дванадцяте. Українська культура – це експортна галузь, яка генерує постійну і значну увагу світу до України перемоги. Україні перемоги потрібен саме такий погляд на галузь культури. Зараз культурна сфера потребує щонайменше відсотка ВВП на рік – як базового рівня для виживання. Але зрозуміло, що галузь має і мусить бути більш амбітною. Українська сміливість, дійсно, пробудила колосальний інтерес людей з різних країн до нас із вами, до українців, до міст і сіл України. Кожен такий інтерес – це великі можливості.

Україна потребує нової політики захисту публічного простору в містах і громадах, який може використовуватись як культурний простір або зберігає ту чи іншу історичну цінність.

Україна потребує нової музейної та меморіальної політики. У нас цілі покоління української величі, на жаль, залишаються без музейного вираження.

При цьому існуючі музеї не відповідають духу та стандартам сучасної музейної справи.

Україна потребує нової політики книг та книговидавництва, написання та читання, перекладів для України іноземних книг та поширення у світі української мови, української книги, підтримки книгарень, аудіокниги, сервісів цифрової передплати, переосмислення українських бібліотек. Фактично ми маємо забезпечити очевидне щорічне зростання кількості книг українців, книг для українців, книг українців для всього світу.

Україна потребує нової політики кіно і підтримки кіновиробництва. Українці мають робити фільми, і світ має робити фільми про Україну і в Україні. Ми знаємо, які рішення для цього потрібні.

Тринадцяте. Україна потребує нової політики територій. Для кожного звільненого від російської окупації регіону потрібна своя, дуже детальна й одночасно цілісна, візіонерська політика трансформацій. Новий вільний український Крим – який він? Чи зможе він стати новою Каліфорнією у Європі, місцем, яке приваблює таланти з кластером сучасних технологічних компаній, ІТ, креативних індустрій та, дійсно, сучасної сфери гостинності, Кримом, який працює цілий рік, а не три місяці?

Новий вільний Донбас. Який він? Чи буде він індустріальним?

Нове вільне українське Приазов'я. Що саме приваблюватиме людей їхати жити на цю частину нашої прекрасної країни?

Херсон і Краматорськ, Запоріжжя та Куп'янськ, Мелітополь та Маріуполь... Яким буде нове життя в цих містах України, містах перемоги? Це дуже серйозні питання, на які ми повинні мати відповідь і відповідати разом. Для кожного нашого регіону, для кожного нашого міста, для кожної нашої громади потрібна своя візія.

Очевидно, Одеса – не тільки глобально важливий порт. Очевидно, Харків – не тільки форпост свободи на східному кордоні Європи. Очевидно. Але Одеса і Харків заслуговують бути серед європейських лідерів, і Україна перемоги потребує нової політики заради таких міст, заради всіх наших міст, заради Харкова і нової політики, заради Одеси.

Очевидно, Харків буде форпостом свободи та сили на східному кордоні Європи. Але завдяки чому Харків буде серед міст європейських лідерів? Очевидно, що Дніпро, Львів, Ужгород, Київ та інші українські міста за час цієї війни отримали не лише нові проблеми, а й нові можливості, і як держава може допомогти містам ці можливості реалізувати – це дуже важливо.

Я прошу всіх бути дуже конкретними в дискусії про трансформацію України.

Чотирнадцяте. Внутрішня безпека. Російська агресія показала, які безпекові стандарти потрібні для життя. Доступність укриттів – максимальна. Школи – з укриттям. Лікарні – з укриттям. Будинки – з укриттям. Українці довірятимуть конкретним речам, які дають конкретну безпеку. В Україні з дитинства мають

навчатися безпеці. Такий сусід. Так і є. Кожен дорослий українець має знати базові речі про надання першої домедичної допомоги.

Фізична культура і спортивне виховання – це не розваги сьогодні, це одна з основ безпеки, бо це – здоров'я людини, здоров'я нації, міцність українців і українок. Головне – дати можливість. Активні парки – для активних людей, більше можливостей для дітей, різні пропозиції, втілення дуже конкретних програм.

Ми маємо врегулювати питання про зброю, яка є і буде на руках у наших людей, це факт (*Оплески*). Питання суперечливе для нашого суспільства, як і для будь-кого, і для будь-якого іншого демократичного суспільства, але відповідь має бути відображена в Українській доктрині, у дуже конкретних речах.

Розмінування – це один із наймасштабніших викликів для України. Але ми знаємо, що потрібно робити. Світ має технології. Українські потреби – наші партнери все це знають. І хоч часто говорять, що розмінування всієї території України, яка, на жаль, забруднена російськими мінами, триватиме десятиліттями. Ми знаємо, що є можливість зробити це швидше – за роки.

Повсякденна безпека. Звичайно, у суспільстві абсолютно різні погляди на використання камер спостережень на вулицях і дорогах, на автоматичні аналітичні можливості систем спостереження. Але, очевидно, що вони дозволять зменшити рівень порушень та злочинності, смертей на дорогах та інцидентів на вулицях. Це потрібно.

Протидія домашньому насильству. Це важливий напрям, у якому, на жаль, фіксується збільшення випадків домашнього насильства і особливо за цей час. Міністр внутрішніх справ Клименко та його команда детально опрацьовують кожен з таких напрямів щодо внутрішньої безпеки, та, я впевнений, готові представити суспільству свої пропозиції для національного обговорення.

Нарешті, п'ятнадцятий пункт – політика сусідства. Чому цей пункт останній серед орієнтирів, які я хочу сьогодні запропонувати? Міцне сусідство завжди є результатом дуже різних і дуже глибоких речей. Фактично успішним сусідством ми можемо підсумувати будь-які інші наші успіхи у своїй країні, у своєму регіоні та в глобальних відносинах.

Економіка та культура, оборона та безпека, транспорт та зв'язок, освіта і ставлення до історії, взаємодія між державами, взаємодія між нами, між людьми... Усе це визначає якість сусідства, визначає, чи є розуміння між сусідами.

Польща, Румунія, Молдова, Словаччина, Угорщина, наші сусіди по Чорноморському регіону – Болгарія, Туреччина, Грузія, відносини з кожним із них потребують окремої та детальної презентації досягнутого і можливостей, наявних викликів та перспектив. Але що їх усіх для нас об'єднує? Вони так само, як і ми, прагнуть жити в мирі, на своїй землі. Як вони зараз допомагають нам захищати свободу, так і Україна завжди допомагатиме їм захищати їхнє життя.

Мир завжди пануватиме в нашому регіоні, у нашій Європі. Мир, який буде сумою безпеки та свободи, які нам належить встановити для нової України – України-переможниці! Переможниці – це факт!

Слава Україні! *(Оплески)*.

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава! *(Оплески)*.

(Церемонія вручення державних нагород Президентом України).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати! Шановні присутні! Давайте подякуємо за участь у пленарному засіданні Президенту України Володимирі Олександровичу Зеленському, Прем'єр-міністру України, членам уряду, Головнокомандувачу Збройних Сил України, захисникам і захисницям України, членам родин загиблих воїнів України, представникам дипломатичного корпусу та усім запрошеним. Дякуємо *(Оплески)*.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, давайте ще раз подякуємо гостям сьогоднішнього засідання, насамперед родинам загиблих і військовослужбовцям сил безпеки й оборони.

А зараз 3 хвилини – технічна пауза для пересадки, для того щоб ми далі могли продовжити засідання. Будь ласка.

Шановні колеги, прохання повертатися до роботи, попереду ще багато цікавого. Сьогодні на засіданні Погоджувальної ради ми домовилися на початку засідання надати по 3 хвилини для виступів уповноважених представників депутатських фракцій і груп, тому прошу народних депутатів записатися на виступи. Шановні колеги, прошу звільнити трибуну. Колеги, будь ласка, займаємо робочі місця.

Пане Пивоваров, будь ласка. Одарченко. Соломія Бобровська від фракції політичної партії «Голос»? Юлія Клименко *(Шум у залі)*.

КЛИМЕНКО Ю.Л., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури *(загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»)*. Дякую. Шановні колеги, мені група підтримки, безумовно, потрібна. Дякую вам гарно! Але, думаю, краще послухати про проблему, яка продовжується. Щойно Президент сказав дуже важливу річ, що ми повинні духовно очиститися, так само як ми зараз очищуємося від російської навали: військово, економічно та іншими способами.

Щодо духовного очищення, то без нього нам не досягти стабільного миру, процвітання, тому що російський агент – РПЦ – через всі свої канали, включаючи церкву, я сказала б, московського патріархату, продовжує дестабілізацію в Україні. Як показує останній приклад, в місті Красилів Хмельницької області парафіяни РПЦ кричали родичам загиблого воїна: «Геть ПЦУ! Геть ЗСУ!». І це відбувається в Центральній Україні.

Скажіть, будь ласка, скільки ще повинно статися таких прикрих випадків, щоб ми в цьому залі почали розглядати законопроект про заборону церков країни-агресора, про заборону РПЦ? Скільки можна тягнути? Нам обіцяли, що він буде у травні, потім нам казали, що ще трохи треба потерпіти. Цей законопроект пройшов комітет, нагадую, ще у 2022 році й досі не внесений в зал. На жаль, поки ми духовно не очистимося, у нас не буде повного миру і стабільності.

Я закликаю колег у цьому залі, а також керівництво парламенту послухати Президента – почати духовно очищуватися самим і внести законопроект про заборону РПЦ в Україні в зал. Давайте зробимо цей історичний крок. Якщо РПЦ залишиться на території України, у нас завжди буде дестабілізація, у нас завжди буде напівмир, і росія завжди дестабілізуватиме нас не армією, а іншими засобами: економічними, духовними, культурними. Давайте позбавимося! Вносьте законопроект у зал на 13-14 липня, голосуємо, і, нарешті, позбавимося цього духовного російського панування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юліє Леонідівно.

Ірина Володимирівна Геращенко, «Європейська солідарність». Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні українці! Шановні колеги! Вітаю всіх з Днем Конституції! У той час, 27 років тому, я була журналістом і дуже добре пам'ятаю ту ніч, коли парламент довів, що він є сила в Україні, в парламентсько-президентській республіці, зламавши, можливо, зовнішні сценарії впливів на парламентаризм і довівши, що Верховна Рада України може приймати стратегічні рішення, і нам також потрібно довести, що ми є українським парламентом.

Сьогодні ми слухали програмну промову Президента Зеленського, чули дуже важливі, правильні слова про те, що Україна має бути країною героїв. І ми раді, що парламент в своїх певних рішеннях, які сьогодні будуть голосуватися, вже зробив важливі речі для того, щоб герої дожили до перемоги. Зокрема подбав про необхідність введення тренінгів перед тим, як відправляти наших героїв на фронт, і про обов'язкову інструкторську роботу, про необхідність підвищення зарплат і виплат.

Друзі, той законопроект, який сьогодні буде розглядатися в парламенті, який створювався задля повернення нашим військовим 30 тисяч гривень, буде

не про повернення цих коштів. Там будуть дуже важливі норми про збільшення виплат нашим героїчним пораненим, про збільшення виплат строковикам, курсантам, там будуть важливі норми про інструкторів, без яких неможлива сучасна армія, і про самі тренінги. Але, на жаль, між першим та другим читаннями у ньому зникла ключова норма – повернення виплат усім.

Тому, якщо ми, дійсно, український парламент, який не тільки аплодує нашим героям, а відчуває відповідальність за те, щоб герої отримували гідні виплати, ми маємо сьогодні в цьому законопроекті повернутися до норми першого читання, де парламент визначає, що всі, хто сьогодні захищає безпеку і обороняє країну, мають отримати виплати від 30 тисяч гривень до 100 тисяч гривень. А уряд своїми рішеннями повинен вичистити з цього переліку одеських воєнкомів, бо ми бачимо, що слова про корупцію у нас говоряться, але справжньої боротьби з корупцією поки що немає, та всіх тих, хто в тилу і насправді не має ніякого відношення до армії. Ці люди, дійсно, не повинні отримувати виплати. Але сили протиповітряної оборони, всі ті, хто проводить злагодження на полігонах, мають отримати виплати у розмірі 30 тисяч гривень. Це буде справедливо. Закон наш має бути про справедливість. Будь ласка, давайте дуже серйозно поставимося до того, що військові уважно слідкуватимуть за нашими голосуваннями, а потім – за реальністю, як зміниться після прийняття законопроекту їхнє матеріальне забезпечення. Повернути 30 тисяч і збільшити виплати нашим пораненим, нашим строковикам...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ірино Володимирівно.

Будь ласка... Ні, зараз Папієв Михайло Михайлович, депутатська група «Платформа за життя та мир». Будь ласка.

ПАПІЄВ М.М., секретар Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Шановні колеги! Шановні народні депутати України! Насамперед хочу вас привітати з нашим національним святом – Днем Конституції України. І сьогодні, слухаючи виступ Президента України, ми отримали саме наповнення змісту поняття «Україна перемоги». Якщо пригадати, стаття 1 Конституції України звучить так: «Україна є суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава». Мене як людину, яка фахово підготовлена саме до економічного і соціального змісту наповнення цих слів Конституції України, турбує сфера соціальної держави, тобто щоб у встановлених доктринах України перемоги всі ми бачили конкретну людину, конкретну українську сім'ю і саме з цього почали втілення в життя цієї ідеї. Я закликаю народних депутатів України насамперед звернути увагу на ті законопроекти, які сьогодні є в скриньці оцієї нашої перемоги.

Хочу нагадати про законопроект [№ 8331](#) і звертаюся зараз до Галини Миколаївни. Шановна Галино Миколаївно, потрібно, щоб Комітет з питань

соціальної політики та захисту прав ветеранів невідкладно ухвалив рішення щодо цього законопроекту, адже це насамперед потреба бюджетного процесу, тому що, щоб на наступний 2024 рік – рік перемоги України запланувати якраз бюджетні видатки, нам треба, щоб цей законопроект набув статусу чинного закону України, з тим щоб об'єднати всі фонди соціального страхування в Пенсійному фонді, щоб соціальні гарантії українців були захищені. Нам це конче необхідно зробити. Це перше.

Друге – це наповнення змісту й ринку праці. Шановні колеги, Україна стане соціально захищеною і економічно могутньою державою, якщо у нас насамперед будуть захищені люди праці, щоб ми могли повернути в Україну 5 мільйонів 140 тисяч громадян України, які отримали тимчасовий статус в країнах Європейського Союзу, 250 тисяч українців, які цей статус отримали в Сполучених Штатах Америки, Канаді. Нам необхідно, щоб сьогодні люди знали, які економічні пріоритети їх цікавлять, які робочі місця створить Україна, які будуть податкові умови для підприємництва, для ведення бізнесу. Тобто сьогодні нам необхідно, щоб кожен народний депутат України за словами Президента побачив конкретного українця, конкретну українську сім'ю, і щоб...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бакунець Павло Андрійович, потім – Дмитрук, Чернів і Батенко. Будь ласка.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Дорогий український народ! Вітаю всіх з Днем Конституції вільної, незалежної, європейської держави, горде ім'я якої – Україна! Згідно із статтею 102 Основного Закону Президент України є гарантом державного суверенітету, територіальної цілісності України, додержання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина. Але в цей особливий для українського народу час, в час виклику війни, Президенту в цьому надзвичайно допомагають найвідважніші Збройні Сили України. Саме вони повертають на нашу українську землю цей конституційний лад.

Хочу підкреслити, що нещодавно під час всеукраїнської прощі до Страдецької гори патріарх Української греко-католицької церкви Блаженніший Святослав сказав дуже влучні слова, які можна сьогодні також правильно озвучити: «Ми маємо подякувати нашим відважним дівчатам і хлопцям, які своєю власною кров'ю вибороли нам цю хвилю». Справді, наші мужні захисники і захисниці, а також волонтери, дипломати, наші міжнародні партнери, усі українці вибороли цю хвилю, щоб і сьогодні мати змогу святкувати День Конституції, аби наша незалежна Україна незабаром здобула всіма нами очікувану, бажану перемогу.

В ці дні обов'язково потрібно дякувати нашим героям: тим, які сьогодні знаходяться на різних фронтах, тим, які сьогодні в тилу, тим, які сьогодні на небесах – усім героям, які віддали найдорожче за нашу європейську Україну. Хочеться вірити, що незабаром після здобуття перемоги наша Україна буде

і в НАТО, і в родині Європейського Союзу, і ми розвиватимемося як вільна, демократична, незалежна європейська держава.

Слава нашим Збройним Силам! Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Дмитрук Артем Геннадійович, депутатська група «Відновлення України».
Будь ласка.

ДМИТРУК А.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 133, Одеська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Шановний пане Голово! Шановний український народе! 27 років тому в цьому залі відбулася воістину історична подія. Усвідомлюючи відповідальність перед Богом, власною совістю, попередніми, нинішніми та прийдешніми поколіннями, друге скликання Верховної Ради прийняло Основний Закон. З висоти польоту 90-х років вважали, що таким кроком було довершено процес державотворення, розпочатий проголошенням незалежності. Українці прагнули розвитку в мирі та злагоді з сусідами. Як виявилось, фарбування були ще попереду: 2014-2022 роки і зараз ми зі зброєю в руках мусимо захищати суверенітет від зазіхань російського агресора. Ми вистоїмо і переможемо.

У Лондоні ми почули вкрай важливий попередній висновок. Європейська комісія озвучила стан виконання рекомендацій для початку перемовин про вступ України в ЄС. З нагоди сьогоднішнього свята варто нагадати, що європейська інтеграція передбачена саме в Основному Законі. Наша мета незмінна – у рамках цього календарного року розпочати реальні переговори про членство України в Європейському Союзі. Депутатська група «Відновлення України» спрямовує максимум зусиль для цього.

За останні півтора року парламент набрав небачених темпів щодо даної теми. Кожного пленарного засідання ми приймаємо євроінтеграційні закони, над цим активно працюють депутатські фракції та групи, комітети в кооперації з урядом. Немає жодних сумнівів, що ми разом зробимо необхідні кроки у питаннях боротьби з корупцією, реформи правоохоронного сектору, добору суддів Конституційного Суду, захисту національних меншин.

Не менше уваги приділяється й питанню збільшення обороноздатності. Верховна Рада має й далі робити все можливе, аби підтримати наших захисників. Україна, всі ми маємо ставити перед собою найбільші, найамбітніші завдання. Протистояння агресору та післявоєнна відбудова безпрецедентних масштабів, вимагають від нас не лише ресурсів, а й якісної трансформації мислення.

Немає нічого неможливого. І коли Україна озвучує мету – досягти за 10 років трильйон доларів ВВП, ми не маємо права на скепсис, потрібно шукати шляхи реалізації. Тотальне відновлення України неминуче.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Єгор Володимирович Чернів. Будь ласка.

ЧЕРНЄВ Є.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Сьогодні ми відзначаємо день, коли майже 30 років тому ми отримали дороговказ для нашого суспільства, для нашого життя. Усі ці десятиліття наша Конституція гартувалася громадянським суспільством в акціях протесту на майданах, в цьому залі. Рік за роком ми вигризали ті права, які були виписані в Основному Законі, а Конституція набувала все більшого значення в нашому житті.

Український народ, який одним із перших в Європі отримав Конституцію Пилипа Орлика, має величезні традиції демократії та самоврядування, знає цінність свободи та прав особистості. І коли відбулося широкомасштабне вторгнення, ми, все наше суспільство, стали на захист Конституції – Основного Закону. Ми захищаємо статтю 1 Конституції про те, що Україна є суверенною і незалежною, демократичною, соціальною, правовою державою. Ми захищаємо пункт 2 статті 2 Основного Закону, де суверенітет України поширюється на всю її територію, яка є цілісною і недоторканною. Ми захищаємо й інші статті Конституції, що гарантують нам свободу, вільний розвиток та дотримання прав людини.

Сьогодні на нашу землю прийшли ті, які хочуть позбавити нас прав та свобод, нав'язати нам середньовічне рабство, ординську покірність, безправ'я та безчестя. Але, я впевнений, у цій священній війні ми переможемо, тому що світло завжди перемагає темряву, а свобода завжди перемагає рабство, адже на нашому боці справедливість, дотримання законів та дух свободи.

Шановні колеги, сьогодні наша Конституція заново пишеться кров'ю наших бійців. Вони захищають Конституцію на фронті. Велика їм вдячність і шана. Але ми маємо захищати Основний Закон тут, у тилу, щоб усі ті жертви, яких зазнав наш народ, не були марними, а Україна нарешті стала вільною, процвітаючою та справедливою державою. З Днем Конституції!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо. Героям Слава!

Тарасе Івановичу, секунду, технічна пауза. Зараз техніки попрацюють, і тоді – Тарас Іванович Батенко. Хто від «Батьківщини»? Ніхто, добре.

Михайле Михайловичу, рано. Зараз виступить Тарас Іванович Батенко, а потім ви.

Тарасе Івановичу, будь ласка.

БАТЕНКО Т.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 123, Львівська область, самовисуванець). Шановні колеги! Конституція, безумовно, належить всій українській нації, але за нею також стоять конкретні імена. Тому сьогодні, в цей день української Конституції, ми повинні пам'ятати тих депутатів, які днями

і ночами стояли в цьому залі на трибуні, щоб її прийняти. Ідеться про депутатів-конституціоналістів: Михайла Сироту, Віктора Мусіяку, Володимира Стретовича, які відійшли вже від нас. Ми маємо бути вдячні їм за ночі перед прийняттям Основного Закону.

Проте Конституція – це не лише одна ніч перед її прийняттям, це покоління борців ХХ і ХХІ століття, які виборювали право називатися українцями, мати свободу і соціальну справедливість, належати з нацією до світової цивілізації.

27 років – це більше ніж покоління. Покоління народжених незалежністю з Конституцією, і яке сьогодні захищає на передовій цінності проти лютого ворога, який живе не за мораллю, не за законами, а за правилами дикого свавілля і безчинства. І це фундаментальна різниця між нами. Ми знаємо, за що воюємо і що захищаємо. Вони не знають, за що воюють і для чого їм це все. Маючи тисячолітню історію державності, понад трьохсотлітню власну історію Конституції від Пилипа Орлика, важко щось пояснити агресору, який марить кордонами померлої давно імперії. У нас – свобода і людські цінності, у їхніх головах – людиноненависницька, феодальна, рабська, фактично, неонацистська держава. У нас – країна вільних громадян, у них – країна рабів і «господ», паразитуючих на так званій бензоколонці. У нас – внутрішня політика, політична єдність, у них – заколоти зеків, яких дістала (вже навіть зеків) корупція. Такий собі «абсурд на лице». У нас – освіта і культура, у них – історичне неуцтво. У нас – бажання перемогти, у них – страх поразки і розвалу власної країни.

Тому честь і слава нашим захисникам і вічна пам'ять усім, хто віддав життя за нашу свободу. Україна понад усе! Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Михайло Михайлович Цимбалюк, фракція «Батьківщина».

Запросіть, будь ласка, до залу народних депутатів, через 3 хвилини переходимо до розгляду законопроекту № 9342. Запросіть, будь ласка, представників депутатських фракцій та груп.

Цимбалюк. Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»)*. Дякую. Фракція «Батьківщина». Шановний головуючий! Шановні народні депутати! Згідно з Конституцією України найбільша цінність – це життя людини. У цей день хочу привернути увагу як української влади, української громадськості, так і міжнародної спільноти до ще однієї проблеми, яка є злочином російської федерації проти України.

22 військовополонених, серед яких є цивільні люди, піддаються судилищу в Ростові-на-Дону. Це тих 22 азовця – офіцери та сержанти підрозділу «Азов» Національної гвардії України, які були захоплені минулого року в полон.

Сьогодні їх судять, порушуючи всі міжнародні конвенції, зокрема Женевську, правила ведення війни, бо ці люди під законом стосовно військовополонених і повинні бути обміняні. Серед тих 22 військовополонених є семеро цивільних людей. Це жінки, які працювали кухарями в підрозділі «Азов» Національної гвардії України, їх судять як нібито військових злочинців.

Ми звертаємося до міжнародних правозахисних організацій, до міжнародної спільноти з проханням негайно тиснути на російську федерацію щодо повернення цих українських героїв, які захищали свою українську землю, на Батьківщину. Ми звертаємося до представників Міністерства оборони, Служби зовнішньої розвідки, Служби безпеки, Міністерства внутрішніх справ, які входять до складу робочої групи стосовно обміну військовополоненими, з проханням включити цих героїв до списків і негайно вжити заходів щодо повернення їх на Батьківщину.

Ми звертаємося до Міжнародного кримінального суду з проханням фіксувати це як злочин і тиснути на керівництво російської федерації щодо повернення цих громадян України додому. Ці люди своїм життям, своїм героїчним вчинком показали, що для них на першому місці є служіння Українській державі, відданість присязі.

І сьогодні, в День Конституції України, від імені фракції «Батьківщина» я ще раз звертаюся з вимогою і з проханням вжити всіх невідкладних заходів щодо повернення полонених на Батьківщину.

Слава Україні! (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прохання запросити народних депутатів до залу.

Сьогодні, у святковий день – День Конституції України, відзначають день народження наші колеги Артем Геннадійович Дмитрук – депутатська група «Відновлення України» та Руслан Петрович Князевич – фракція «Європейська солідарність». Давайте їх привітаємо. (*Оплески*).

Шановні колеги, прохання зайняти свої робочі місця.

Запросіть, будь ласка, народних депутатів до залу.

Переходимо до розгляду проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань, пов'язаних із проходженням військової служби під час дії воєнного стану» ([№ 9342](#)).

Над цим законопроектом працювала робоча група. Ми знаємо цю драматичну історію (*Шум у залі*). Сигнальне? Усі ж є.

Наскільки мені відомо, деякі депутати депутатських фракцій і груп, а також позафракційні депутати наполягають на поправках для врахування і для підтвердження. Тому пропонуємо розгляд по фракціях.

Дмитре Олександровичу, до вас також дійдемо.

Починаємо з фракції «Європейська солідарність». На виступ відводиться 3 хвилини. Наскільки я розумію, Петро Олексійович? Чи Ірина Володимирівна?

Ірино Володимирівно, будь ласка.

Яка логістика? (*Шум у залі*).

Дмитре Олександровичу, ви наполягаєте на врахуванні чи на підтвердженні? З процедури? Під час розгляду питання?

Разумков – з процедури.

РАЗУМКОВ Д.О., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний Олександр Сергійовичу! Шановні колеги! Я хотів би звернутися до головуючого щодо питання підготовки цього законопроекту до розгляду в залі. На засідання комітету не були запрошені народні депутати, які подавали поправки до цього законопроекту. Це відбувається вже не вперше. Я хотів би, щоб представники комітету пояснили, чим викликана така поведінка і чому в такому закритому режимі розглядаються такі важливі питання? На засідання комітету народні депутати, автори поправок, не отримали запрошення ані через СЕДО, ані на пошту. Я особисто звертався до голови комітету з проханням запросити на засідання комітету. Чому цього не відбулося?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Дмитре Олександровичу.

Будь ласка, Петре Олексійовичу, ваші 3 хвилини. Потім – Ірина Володимирівна і Гончаренко. Ось так буде.

ПОРОШЕНКО П.О., член Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Дійсно, дуже відповідально, що ми приймаємо цей законопроект у День Конституції України, коли поруч з трибуною Верховної Ради лежить текст Конституції. Пріоритетні завдання, що стоять перед Україною, – це оборона і безпека, демократія та економіка.

Зараз ми говоримо про справедливість та відновлення виплат, у розмірі 30 тисяч гривень, встановлених у березні 2022 року. Спроби забрати ці виплати у воїнів є несправедливими, безвідповідальними, нечесними.

10 квітня Верховна Рада України конституційною більшістю проголосувала за відновлення виплат військовим. Ті, які зупинили підписання такого закону, нестимуть відповідальність перед народом України і перед українськими військовими за те, що три місяці ми позбавляли українських військових грошей. Не ми, а вони! Ми робили все можливе для того, щоб вирішити це питання. У робочій групі, яка була створена за нашої ініціативи і «слуг народу», за що їм моя подяка, ми визначилися, щоб прийняти в першому читанні знову

конституційною більшістю норму щодо повернення 30 тисяч гривень і надати право Кабінету Міністрів вилучати кухарів, бібліотекарів писарів та інших, які знаходяться в пункті постійної дислокації.

Ми мали голосувати цей законопроект у цілому, але знову ті, які зупинили 10 квітня виплату цих 30 тисяч гривень військовим, вимагали направити проект на друге читання. Подивіться, що ви нарobili! Там міститься норма, що позбавляє військових 30 тисяч гривень виплат. Те, що виписано в законопроекті, за що ми боролися – за поранених, за тих, які поза штатом, за всі позиції стосовно інструкторів, курсантів, військових строкової служби, не виправдовує того, що нашими руками хочуть забрати у військових. Це гвалтування парламенту, це наруга над Конституцією. Я дуже сподіваюся, що зал сьогодні цього не допустить.

Слава Збройним Силам України! Слава Конституції України! Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Ірина Володимирівна Геращенко. Будь ласка.

Ірино Володимирівно, у вас 2 хвилини? Добре, 3 хвилини. А хто наполягає на поправках? Ви? Артур Володимирович? Добре. Потім – одна поправка Олексія Гончаренка. Добре.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги, для Верховної Ради України немає важливішого завдання, ніж підтримка Збройних Сил України. І коли в цьому залі кажуть, що на армію немає грошей, – це неправда. Сьогодні буде розглядатися ще один законопроект, де, як мінімум, 2 мільярди гривень з брехливого телемарафону, російськомовних, не англomовних, а російськомовних телеканалів «Дом» і «FreeДом», можна передати на Збройні Сили України. І ми вимагатимемо це зробити. Ці кошти можна передати саме на повернення 30 тисяч гривень виплат.

Ми не знаємо, навіщо пан Цабаль подав цей блокуючий проект постанови і чому його сьогодні не вносять до сесійного залу. Ми не знаємо, чому так само було зупинено в першому читанні голосування за законопроект, який повертав 30 тисяч гривень. Відбулася абсолютна маніпуляція, коли між першим і другим читаннями до законопроекту, який ми зараз розглядаємо, внесли норми, що погіршують тіло такого закону.

Фракція «Європейська солідарність», дійсно, боролася за те, щоб поранені отримували не 600 гривень, а 20 тисяч гривень, щоб курсанти, строковики отримували не 800 гривень, а 6 тисяч гривень і 2,5 тисячі гривень, щоб можлива була мобілізація і демобілізація, щоб можливе було встановлення справедливості щодо героїв Бузкового гаю, які, на відміну від прокурорів, СБУ не втекли з окупованого Херсона, а виконували бойові завдання, і, не встигнувши ще навіть отримати військових квитків, загинули, щоб вони отримали справедливі почесні після своєї загибелі.

Дуже важливо, що ми повертаємо справедливість стосовно інструкторів і що військові сили тероборони не будуть направлятися на фронт без навчання. Це є в цьому законопроекті.

Але, на жаль, не робоча група, а хтось, можливо, навіть не з Верховної Ради України, вніс тези, які перекреслюють 30 тисяч гривень. Тому наша фракція вимагатиме повернення цього абзацу щодо виплат усім військовим 30 тисяч гривень в редакції першого читання.

Колеги, це важливо, військові дивляться сьогодні на наше голосування, вони нам довіряють, і ми маємо бути гідними їх довіри. Давайте повернемо 30 тисяч гривень військовим, а Кабміну дозволимо їхнім розпорядженням забрати будь-які виплати у прокурорів, військкомів, які сидять в тилу і корупціонують, у тих, які не мають відношення до бойових дій, не проходять злагодження на полігонах. Ці питання ми маємо вирішити.

Тому наша фракція наполягатиме на підтвердженні тих поправок, які погіршують тіло законопроекту щодо виплат 30 тисяч гривень. Це абсолютна ганьба, і відповідальність за це лежить на конкретних депутатах і конкретних фракціях. Соромно! (*Шум у залі*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Зараз, зараз, ми розглядаємо почергово по фракціях. Репліка. Кого згадали? Ви назвали прізвище? Прізвище лунало? Ви підтверджуєте.

Володимире Олександровичу, автор підтверджує.

Володимир Цабаль. Репліка, будь ласка.

ЦАБАЛЬ В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Я, як і всі колеги у Верховній Раді, повністю погоджуюся з Іриною Володимирівною, що збільшення виплат військовим має бути нашим пріоритетом.

А щодо питання Ірини Володимирівни, навіщо я подав проект постанови, думаю, Ірина Володимирівна дуже добре знає. Тому що поправка 48, яка тоді голосувалася без відповідних джерел, вони не були вказані, призвела б тільки до того, що єдиним джерелом повернення виплат тиловикам, які потрібно повертати, – забрати ці виплати з фронту. А перед контрнаступом ми не могли допустити зменшення виплат на фронті. І подавати такі безвідповідальні поправки без зазначення джерел, щоб забрати у фронтовиків по 100 тисяч гривень, ми не можемо. Ми повинні спочатку знайти гроші.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, зараз Артур Володимирович Герасимов пропонуватиме поправки для врахування.

Будь ласка, Артуре Володимировичу, називайте номери поправок.

Мар'яно Володимирівно, проходите, будь ласка, на трибуну.

Герасимов... Де він? Артуре Володимировичу, ви загубилися? А хтось, крім Артура Володимировича, знає номери поправок? Все, бачу Артура Володимировича. Ні, за поправками ми не підемо, бо це буде... Ми не так домовлялися.

Артуре Володимировичу, які поправки ви пропонуєте для врахування? Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Олександр Сергійовичу, на підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, ви казали для врахування. Чи у вас тільки на підтвердження?

ГЕРАСИМОВ А.В. Врахування туди. Підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. О'кей. Ірино Володимирівно, для врахування, будь ласка. Зараз тільки для врахування.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Дякую. Шановні колеги, ми просимо в повному обсязі, а не редакційно, врахувати поправку 2. Я хочу ще раз наголосити, що наша фракція послідовно бореться за повернення всім військовослужбовцям 30 тисяч гривень. Гроші на це є. Насправді ми вимагали, щоб законопроект, який повертає як мінімум, 2 мільярди, наприклад, з телемарафону російськомовних телеканалів «Дом» і «FreeДом», каналу «Рада», на якому показують ефесбешників замість українських рятувальників, передали на Збройні Сили України.

Тому гроші є, питання політичної волі. Ми просимо всім військовим в повному обсязі повернути 30 тисяч гривень, а вже потім нехай уряд вилучає звідти корупціонерів, одеських воєнкомів та інших людей, які не мають відношення до армії.

Наша поправка 2 була врахована редакційно. Ми просимо її врахувати в повному обсязі. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 2 народних депутатів Геращенко, Іонової та інших врахована частково. Автори просять врахувати її в повному обсязі.

Ставлю на голосування цю пропозицію. Прошу голосувати.

«За» – 79.

Рішення не прийнято.

Поправка залишається врахованою частково.

Наступна поправка 32. Гончаренко. Будь ласка, 1 хвилина.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Вітаю! Друзі, звертаю увагу всього залу, це дуже важлива

поправка, у якій передбачається виплата в повному обсязі 30 тисяч гривень всім нашим героям та захисникам. А тим, які перебувають безпосередньо в зоні бойових дій, хто воює на нулі, – дати можливість Кабміну платити навіть від 100 до 300 тисяч гривень. Це те, що просив нас Головнокомандуючий Залужний під час зустрічі на засіданні Погоджувальної ради, на якому я був присутній. Він просив нас дати таку можливість, щоб ті люди, які по коліна в крові, бо зараз захищають, звільняють нашу державу, могли отримувати понад 100 тисяч гривень, тому що заслуговують на це, а інші – 30 тисяч гривень, як було на початку їм обіцяно.

Друзі, я дуже прошу всіх проголосувати. Нехай побачать позицію кожного нардепа щодо цієї надпринципової поправки.

Слава Збройним Силам України!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Ставлю на голосування пропозицію народного депутата Гончаренка – врахувати поправку 32. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 79.

Рішення не прийнято.

Поправка залишається відхиленою.

Фракція «Європейська солідарність»... Поки ми фіналізували.

Далі Соломія Бобровська, фракція «Голос». Будь ласка, 3 хвилини.

Соломіє, ви ставитимете поправки чи тільки виступ буде? Тільки виступ. Добре.

Соломія Бобровська. Будь ласка, 3 хвилини.

БОБРОВСЬКА С.А., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Знаєте, я слухаю наше обговорення і мені стає дуже дивно. Безперечно, ми за те, щоб військовослужбовцям підвищували виплати. Але ми добре розуміємо, яку штангу зробив Кабмін, і саме тому, на жаль, Верховна Рада змушена за три місяці виправляти ситуацію. Хочу нагадати, до речі, що Генеральний штаб свого часу дав лист про те, що їх задовольняли ті виплати, які були, на жаль, сформовані Кабміном за поданням Генерального штабу, Міністерства оборони, і МВС.

На сьогодні ті, які працюють з військовими на полях, бачать, що відбулося, яка історія трапилася. Як не доводило Міністерство оборони начальникам департаментів фінансів, бригадам щодо виплат, чому була величезна прірва і проблема із самими виплатами, Верховна Рада нарешті взяла на себе цю відповідальність і, я вважаю, впоралася з градацією виплат абсолютно достойно. І важко погодитися з тим, що сьогодні є сенс повертати всім 30 тисяч гривень. Ця пропозиція колег, як на мене, є дивною, коли ми говоримо про тиллові території і про фронтові або про спеціальності, починаючи від повітряних сил і закінчуючи саперами чи артилеристами, які мають автоматично апріорі ці гроші отримувати.

Проте градація, яка на сьогодні є, зміни до іншого законодавства є абсолютно прийнятними, і Верховна Рада зробила сьогодні повністю всю роботу Кабміну, Міністерства оборони, Генерального штабу і Міністерства внутрішніх справ. Сьогодні ми говоримо про те, що навіть не з попередньою редакцією, не з 6 тисячами гривень і не з 800 гривнями піде боєць в розпорядження під час лікування, а буде отримувати гідних 20 тисяч 100 гривень після виплати за два місяці бойових коштів.

Більше того, ми сьогодні повертаємо премії для інструкторів навчально-тренувальних центрів, бо саме там починається підготовка нашого бойового компоненту і складу, – від 15 тисяч гривень до 30 тисяч гривень.

Уперше за 30 років йдеться про підвищення грошових виплат курсантам. Так, 2 тисячі 300 гривень – це не багато, але вони сьогодні отримують 600-800 гривень, а будуть отримувати 3 тисячі гривень. Ми маємо думати на майбутнє, щоб професія військового була престижною, і збільшувати виплати, зокрема до 6 тисяч гривень.

І про право строковиків. Вони не лише повинні отримувати 6 тисяч гривень замість 800 гривень, а й мати право на демобілізацію, мати можливість виходити зі строкової служби, оскільки у нас є три випуски строковиків, які на сьогодні не можуть це зробити через відсутність указу Президента.

Тому мені дивно чути ці скандали, коли вперше ця градація є абсолютно зрозумілою, прийнятною. Нагадую, що з 1 лютого розмір мінімального грошового забезпечення для всіх військовослужбовців було підвищено до 20 тисяч 100 гривень.

Дякуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

«Батьківщина», у вас немає... Хто? Юлія Володимирівна. Будь ласка, 3 хвилини. Добре, 4 хвилини.

Юліє Володимирівно, ви хотіли б з трибуни?

Мар'яно Володимирівно, дайте Юлії Володимирівні можливість виступити з трибуни.

Далі буде виступ від депутатської групи «Партія «За майбутнє», 3 хвилини, потім – кілька поправок, на підтвердженні яких наполягають Гончаренко, Разумков, три депутати від «Слуги народу», і будемо голосувати.

Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! Зрозуміло, що законопроект № 9342 – це величезний крок назустріч нашим героям. Це навіть не обговорюється. З тих поправок, які наша команда вносила, враховані дуже фундаментальні речі.

Насамперед – це повернення нашим військовим до 30 днів повноцінної відпустки, яка також оплачується, це те, що очікували на фронті.

Друге, що є дуже важливим. Ви знаєте наш борг перед пораненими військовими. Ви розумієте, наскільки важливо, щоб всі ресурси держави і не тільки держави, а всього світу, працювали на відновлення наших поранених, на повернення їм здоров'я. Тому частину поправок нашої команди, фракції «Батьківщина», враховано. Що саме враховано? Передусім це, якщо наш герой поранений і знаходиться в лікарні, йому повністю зберігається та сума виплат, яку він отримував, захищаючи нашу країну на передовій: це 100 тисяч гривень плюс ще 20 тисяч гривень, які додатково для цього призначені.

Крім того, під час двох місяців відновлення пораненого, після того як його виписали з лікарні, йому теж виплачується така сама сума. Навіть ще два місяці реабілітації додатково виплачується по 20 тисяч гривень. Це означає, поки наш захисник лікується від поранення, країна дає достатню суму, щоб можна було відновити здоров'я.

Водночас я хотіла б звернути вашу увагу, що не врахована одна з наших ключових поправок, яка є надважливою. Для лікування в цивільних лікарнях поранених військових ми пропонували поширити на весь процес лікування коефіцієнт 2,5 (так званий коефіцієнт Y) на всі тарифи, передбачені для лікування цивільних. Тому що в лікарнях сьогодні не вистачає фінансових ресурсів щодо тих пакетів НСЗУ, передбачених для цивільних людей, щоб лікувати поранених. На жаль, ця поправка не пройшла, і це неправильно. Тому що ми як держава, як народ зобов'язані віддати ту суму грошей на лікування, яка потрібна, щоб поставити наших поранених військових на ноги.

Думаю, пройшла абсолютно позитивна поправка щодо виплат військовим. Йдеться про суму від 30 тисяч гривень до 100 тисяч гривень, що віддається на визначення нашим військовим: які доплати і яким людям, які сьогодні захищають нашу країну, робити. Але водночас мені шкода, що не підтримали поправки про повернення 30 тисяч гривень усім без винятку військовим в Україні. Це неправильно і несправедливо. Але є крок вперед, і за цей законопроект наша команда буде голосувати. Але далі нам потрібно продовжити боротьбу за те, щоб усім військовим виплачували по 30 тисяч гривень.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Костенко, 2 хвилини. Романе, чи 3 хвилини? 2 хвилини. Далі – Анна Скороход, Разумков, кілька народних депутатів від «Слуги народу» і будемо переходити до...

Роман Костенко. Будь ласка.

КОСТЕНКО Р.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Думаю, в цьому залі практично всі за те, щоб повернути всім без винятку військовослужбовцям 30 тисяч гривень. Я виступав і зараз виступаю за це. Але, коли наші колеги кажуть про те, що або в першій версії, або в тій версії, що

напрацьована зараз, було те, що на сто відсотків повертає 30 тисяч гривень нашим військовим, то це маніпуляція, і я про це казав, коли минулого разу виступав за цей законопроект. Ані в першій, ані в другій версії 30 тисяч гривень ніхто не повертає, що з цієї трибуни не говорилося б.

Так, дійсно, в цьому законопроекті є інші, дуже важливі, речі. Чому я не пропонував минулого разу не голосувати? Це те, чого ми добилися зараз, – справедливості щодо наших поранених, які виведені в розпорядження, щоб вони отримували не 6 тисяч 800 гривень, які хотіли минулого разу їм дати, і вони таким чином отримували б менше, ніж ті, хто до цього навіть не вступив у бій за Батьківщину. Зараз ми це питання справедливо вирішили. Тепер вони отримуватимуть 20 тисяч 100 гривень – мінімальну зарплату, яка є по військах. Також вирішено питання стосовно строковиків, курсантів, інших категорій військовослужбовців.

Повторюю, те, що казали до цього, – це маніпуляція, 30 тисяч гривень цей законопроект не повертає. Якщо хочете повернути, давайте повертатися до поправки Разумкова, розблокувати закон, голосувати і працювати далі. А зараз давайте вирішимо питання для інших категорій військовослужбовців, які хочемо. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гончаренко, 2 хвилини. Будь ласка, 3 хвилини.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Фракція «Європейська солідарність». Дякую. Шановні друзі, зараз ми розглядаємо дуже важливий законопроект. Я дуже радий, що ми вирішили питання відпусток, це дуже важливо. Ми маємо дати можливість відпочити нашим героям.

І той закон, який був прийнятий на минулому засіданні, щодо 30 днів відпустки плюс 10 днів – за сімейними обставинами, не враховуючи часу на дорогу, до речі, сьогодні, в День Конституції, сподіваюся, Президент не порушить Конституції й підпише його у визначені терміни, – це те, чого чекають всі військовослужбовці.

Вітаю всіх з Днем Конституції! Це буде найкраще привітання.

Але хочу поговорити з вами про дуже важливу річ. Відпустки – це добре, це треба, але, друзі, давайте говорити про демобілізацію. Я розумію, що тема складна, багато хто боїться про це говорити, але про це треба говорити.

У Верховній Раді зареєстрований мій законопроект, у якому передбачається демобілізація для тих військовослужбовців, які відслужили 18 місяців. Я пропоную надати їм право: хто хоче воювати далі, до переможного кінця – честь, хвала і подяка, а тим, хто втомився, хто виснажився, а таких багато, треба дати можливість відпочити, треба зберегти їх і для України, і для їхніх родин, і для майбутнього. Давайте говорити про це. Може, хтось скаже, треба не 18 місяців, а 24. Однак ігнорувати цю тему не можна. Не може бути так, що хтось на фронті вже півтора року, а хтось взагалі його не бачив. Ми не можемо витягнути всю війну на плечах одних і тих самих людей. Ми не можемо тягнути

війну на плечах тих, які в лютому-березні 2022 року пішли добровольцями, які були мобілізовані, не ховалися, пішли рятувати країну, підставивши свої плечі. Але ж ці люди мають знати, що в них є вихід, бо сьогодні це виглядає так: вхід є, а виходу немає! Тому сьогодні є проблеми, зокрема щодо пошуку нових мобілізованих, тому що люди знають, що вони зайдуть, а коли і як вийдуть, не знають. Це нечесно і несправедливо, коли вихід для цих людей – це тільки, не дай Боже, двохсоті чи трьохсоті. Так не має бути.

Тож, друзі, я звертаюся до всіх нас, до парламенту: давайте підійдемо до цієї дискусії і вирішимо це питання. Давайте, дійсно, виявимо повагу до наших героїв, тому що вони на це заслуговують.

Слава нашим героям! Слава Збройним Силам України! Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Анна Скороход, депутатська група «Партія «За майбутнє», потім – Разумков. Ні, потім – «Слуга народу» і Разумков. Ну, добре, потім – Разумков.

Анна Скороход. Будь ласка, 3 хвилини.

СКОРОХОД А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 93, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Я не розумію маніпуляцій з боку своїх колег, адже, дійсно, робоча група зробила величезну роботу. Хоч ми й не вирішуємо всіх проблемних питань, але частина цих питань в цьому законопроекті, дійсно, вирішується. Ми повертаємо виплати в розмірі від 30 тисяч гривень до 100 тисяч гривень, і це прописано в законі. Я не розумію, для чого казати, що ми нічого не повертаємо. Якщо ви вважаєте, що треба повернути 30 тисяч гривень всім, хто називається військовослужбовцем, то це теж маніпуляція. Бо ми добре розуміємо, що бюджет не резиновий.

Більше того, як пояснити хлопцям, які на передовій, що ті, які сидять в тилу або не виконують бойових завдань, теж будуть отримувати доплати? Тут чітко визначено: якщо ти йдеш на передову, тобі доплачують 100 тисяч гривень, якщо ти знаходишся на другій лінії, тобі доплачують 50 тисяч гривень. У чому проблема? Її немає. Тому популістські заяви мені, якщо чесно, незрозумілі, бо ми дуже довго працювали, і, дійсно, це питання мало бути вирішено декілька місяців тому, а не зараз.

Ще питання щодо відпусток. Була проблематика – розв'язали, була проблематика щодо виплат пораненим – розв'язали. Що ще? У нас, дійсно, є дуже багато питань щодо ВЛК, РТЦК, медичного забезпечення військових, госпіталів. Якщо ви проїдете по госпіталях, у яких лежать наші військові, ви будете в шоці, бо більшість з них в жахливому становищі, а хлопці там з важкими пораненнями.

Потім чітко визначено, що якщо військовий переходить у резерв, він не сидить на 500-700 гривень, а отримує 20 тисяч 100 гривень – це вже щось. Я не розумію, чому виникають питання, що ми десь, щось недопрацювали. У нас ще

дуже багато питань, які потрібно вирішувати, дуже багато роботи для робочої групи, яка була створена, то давайте, можливо, не сваритися, а, навпаки, зараз проголосуємо даний законопроект, а інші питання будемо виносити на наступні засідання і щоразу напрацьовувати новий законопроект, який покращить життя наших захисників.

Слава Україні! З Днем Конституції України!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитро Олександрович Разумков. Будь ласка. Ви виступите з трибуни і будемо відразу ставити поправки? З місця? О'кей. Будь ласка, 3 хвилини.

Після цього ще Павленко і три депутати від фракції «Слуга народу».

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую. Шановні колеги, дійсно, це питання повинно було бути вирішено ще декілька місяців тому, оскільки те, що сьогодні прийматиметься, не вирішує повернення 30 тисяч гривень і не треба брехати військовим, не треба розповідати, що вони про це не знають. Кого, кого, а Костенка звинувачувати в тому, що він не знає, що відбувається в армії, не можна. І я дякую колегам, які, дійсно, підтримують повернення нормальних доплат нашим захисникам.

Тут багато говорили про те, що цей законопроект, напрацьований насамперед владою, а потім робочою групою, треба було приймати за основу і в цілому. Тож зараз завдяки команді «Розумної політики» виправили ту недолугість і те, що хотіли забрати у військових, які знаходяться поза штатом і поранені.

Ви не смійтеся, там люди по 6 тисяч гривень не повинні отримувати. Розумієте? А ви у своєму законопроекті зробили саме так, що з першого місяця наші захисники отримували по 6 тисяч гривень. Галино Миколаївно, по 6 тисяч гривень з першого місяця, а не по 100 тисяч гривень, як зараз, і не по 100 тисяч гривень, які ми змогли зберегти в цьому законопроекті.

Нормальна зарплата для строковиків не повинна бути 800 гривень, які вони отримують, щонайменше – дві мінімалки, тому що на цей рік ви закладаєте середню зарплату – 18 тисяч 268 гривень. Не може військовий... Сьогодні виступав Президент і сказав, що ми повинні отримувати на 30 відсотків більше, ніж зарплата в Польщі. Давайте почнемо з військових, нехай вони будуть отримувати на 30 відсотків більше, аніж отримують військові у країнах НАТО. Це буде чесно й справедливо. Вони точно набагато більше заслуговують.

Тепер щодо поправки 48 і блокуючого проекту постанови Цабаля. Я не знаю, як в залі, ви потім візьмете слово з процедури або з мотивів, але з Америки дивитися на ситуацію у Збройних Силах набагато важче. Правда? Це перше.

Друге. У цьому законопроекті ви розповідаєте про додаткові мільярди. Було 150, 170, 180 мільярдів, трильйон був, так? А чому у вашому законопроекті написано, що не потребує додаткових видатків? Ви знову армії або брешете і нічого не повернете, або визнайте, що ви просто любієте інтереси великих

корпорацій та наглядових рад, а не Збройних Сил України. Давайте визначати пріоритети для нашої країни. Сьогодні – це армія і перемога.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Так, будь ласка... Знову вас згадали?

Цабаль, репліка.

ЦАБАЛЬ В.В. Дмитре Олександровичу, ви сказали дуже хорошу річ: давайте не брехати військовим. Знаєте, я з вами повністю згодний. Коли ви подали поправку 48, яка була підтримана, це було якраз брехнею військовим, тому що в ній не передбачалося жодного фінансування на повернення виплат. А це означає, що в разі її прийняття єдиним джерелом фінансування на виплати в тилу було б забрати ці виплати з передової. Наскільки відповідально перед початком контрнаступу зменшувати виплати на передовій хлопцям, які одержують по 100 тисяч гривень, ризикуючи життям, розуміючи, що кількість таких хлопців максимально збільшиться? Чи правильно це було? Ні. Виплати потрібно повертати, але за рахунок реальних коштів, а не за рахунок передової.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитре Олександровичу, пропонуйте, будь ласка, для врахування свої поправки. Номери... У вас шість поправок.

Разумков. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую, Олександр Сергійовичу.

Шановні колеги, тут багато розповідають про те, що треба було передбачити кошти. Я не почув, де в цьому законопроекті передбачені кошти. Ви чітко написали: не потребує додаткових видатків з бюджету. І тягнете цього kota за хвіст уже не перший місяць.

Наступне. Ми пропонуємо, щоб знову в Кабміні не з'явилися міністри, які вийдуть і скажуть, що ми хочемо забрати зарплати у військових, бо вони нас про це попросили, і роблять дурнів з української армії. То давайте закріпимо норму, яка, дійсно, даватиме можливість отримати 30 тисяч гривень для наших захисників. Нехай Кабінет Міністрів протягом двох тижнів внесе до Верховної Ради тарифну сітку, яку ми затвердимо, і буде зрозуміло, скільки, хто і як отримуватиме на першій лінії, за 3,5 кілометра, за 30 кілометрів тощо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будете пропонувати поправки? Називайте номери.

РАЗУМКОВ Д.О. Олександр Сергійовичу, поправка 33.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 33 народного депутата Разумкова. Вона врахована комітетом редакційно. Народний депутат Разумков пропонує поставити її на голосування для повного врахування. Прошу голосувати за пропозицію народного депутата Разумкова.

«За» – 100.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка.

РАЗУМКОВ Д.О. Наступна поправка 45. Шановні колеги, в цьому законопроекті визначено, що військовослужбовці, які проходять строкову службу, будуть отримувати 6 тисяч гривень. Команда «Розумної політики» запропонувала встановити винагороду у розмірі дві мінімальні заробітні плати, тому що 6 тисяч гривень недостатньо для того, щоб забезпечити родини тих, які сьогодні не можуть бути мобілізовані й, на жаль, поки що не можуть повністю долучитися до сил безпеки та оборони, сил спротиву, щоб перемогти у цій війні. Тому є пропозиція забезпечити їх та їхні родини виплатами хоча б у розмірі двох мінімальних заробітних плат. Це буде 13 тисяч 400 гривень.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 45 народного депутата Разумкова. Комітет її відхилив. Народний депутат Разумков пропонує поставити її на голосування для врахування. Прошу голосувати.

«За» – 107.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую. Наступна поправка 114. У поправці пропонується виключити положення про надання права Управлінню державної охорони здійснювати відомчу реєстрацію та облік власних транспортних засобів. Я не проти таких можливостей для УДО, але яким чином це питання стосується цього законопроекту, де визначається забезпечення сектору безпеки й оборони? Яким чином воно пов'язано з цією темою? Просто тому, що комусь було зручно її туди поставити? Якщо казати об'єктивно, це непрацююча історія.

Тому є пропозиція виключити цю норму. Хочете, вносьте це окремим законопроектом, будемо голосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 114 Разумкова, Саладухи та інших. Вона відхилена комітетом. Народний депутат Разумков просить поставити її на голосування для врахування. Прошу голосувати.

«За» – 99.

Рішення не прийнято.

Поправка залишається відхиленою.

Дмитре Олександровичу, будь ласка, далі.

РАЗУМКОВ Д.О. Шановні колеги, послухайте, наступна поправка 157, яка дійсно важлива. Ви знаєте, коли наші захисники потрапляють до лікарень, через два місяці їх виводять поза штат. У цій поправці пропонується зобов'язати Міністерство оборони забезпечити їх належним місцем проходження військової служби або демобілізувати. Тому що це ненормально, вони знаходяться в підвішеному стані. Норми навіть цього законопроекту, якщо ми підвищимо рівень виплат, не вирішують їхнього питання. Вони можуть працювати на громадянці й забезпечувати нашу країну в економічному плані. А так вони все одно залишаються на мінімальному утриманні, не можуть нормально ані служити, ані жити цивільним життям. Якщо вони цього забажають, можуть залишатися. Але в даному разі ми повинні зобов'язати Міністерство оборони забезпечити їм...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 157 народного депутата Разумкова... Позичія комітету?

Мар'яно Володимирівно, будь ласка.

БЕЗУГЛА М.В., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (одномандатний виборчий округ № 217, м. Київ, політична партія «Слуга народу»).* Дякую. Є Указ Президента України «Про тимчасові положення про проходження військової служби громадянами України», у якому регулюються всі деталі та правила, яким чином військовослужбовці проходять військову службу.

Також, будь ласка, зверніть увагу, в Прикінцевих положеннях ми дуже детально, чи не найдетальніше з усіх останніх законопроектів, виписали завдання та строки Кабінету Міністрів. Крім того, нововведенням цього законопроекту є проголосований комітетом перелік орієнтовних підзаконних актів, який має виконати Кабінет Міністрів, комітет бере це під контроль. Це вперше в історії України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 157 народного депутата Разумкова, Фріз та інших. Комітетом вона відхилена. Народний депутат України Разумков просить поставити її на голосування для врахування. Прошу голосувати.

«За» – 102.

Рішення не прийнято.

І остання ваша... Ні?

РАЗУМКОВ Д.О. Шановні колеги, у поправці пропонується дати доручення Кабінету...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитре Олександровичу, який номер поправки?

РАЗУМКОВ Д.О. Це поправка 203.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 203.

РАЗУМКОВ Д.О. У поправці 203 пропонується дати доручення Кабінету Міністрів внести на розгляд Верховної Ради законопроект, у якому передбачається комплексна реформа грошового забезпечення Збройних Сил України. Буде чітко визначено на рівні закону розміри посадових окладів, окладу за військове звання, види, розміри та підстави виплати щомісячних додаткових видів грошового забезпечення, види, розміри та підстави виплати одноразових додаткових видів грошового забезпечення.

Ми тоді на законодавчому рівні будемо нести відповідальність не тільки в очах військових, які вважають, що лише Верховна Рада у всьому винна, а насправді зможемо за собою закріпити можливість контролювати належний рівень забезпечення наших захисників, а не так, як зараз. Завтра ви, коли поїдете в свої округи чи на фронт, будете знову слухати, що їм не виплачують по 30 тисяч гривень, а тут не буде можливості виправити цю проблему.

Будь ласка, підтримайте цю поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 203 народного депутата Разумкова комітетом відхилена. Він пропонує її врахувати. Прошу голосувати.

«За» – 107.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Далі від «Слуги народу» є поправки для врахування, наскільки я пам'ятаю, від трьох депутатів: Микиша, Шпак і Бабій. Далі – Юрій Павленко і потім – на підтвердження. Добре.

Микиша Дмитро. Будь ласка, 1 хвилина.

МИКИША Д.С., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 181, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Поправка 119 технічна. Вона техніко-юридично доопрацьовує та покращує юридичну визначеність законопроекту.

По суті, цим законопроектом не вирішується те питання. Дивіться, ми знову повертаємося до того, що Кабмін буде вирішувати, скільки грошей отримуватимуть хлопці. Ми, звичайно, будемо чекати цю тарифну сітку, але, думаю, не дочекаємося.

Більше того, ми, можливо, не проголосували б за цей законопроект, але туди засунули (саме засунули) дуже багато таких позитивних норм, як відпустки, на які дуже довго чекають захисники та захисниці, оплата строковикам та курсантам і таке інше. Є цікаві речі. Але це також не врегульовується цим законопроектом.

Наприклад, Міноборони дає відповідь, що якщо служити в лавах Збройних Сил України, то вам не зарахується один місяць за три, бо там є колізія, вони визначають військовий час по-своєму.

Команда «Розумна політика» зареєструвала відповідний законопроект, де...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Поправку 119 народних депутатів Разумкова, Саладухи, Микиші комітет відхилив. Народний депутат Микиша пропонує її врахувати. Прошу голосувати.

«За» – 95.

Рішення не прийнято.

Правку не враховано.

Наступна поправка 118. Шпак Любов. Будь ласка.

ШПАК Л.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 194, Черкаська область, політична партія «Слуга народу»). Давайте розглянемо поправку 121.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 121. Будь ласка.

ШПАК Л.О. Це технічна поправка. Шановні колеги, страшно, коли маніпулюють зарплатами військових під час дії в країні військового стану. До всіх нас зверталися військові і просили повернути їм заробітні плати. Страшно і досить соромно було дивитися в їхні очі. Пояснювати, що в цьому винен Кабінет Міністрів, якось теж було незручно, потрібно було діяти, працювати і йти далі. Це була і поправка 48, яку ми обговорюємо. Сьогодні прийняття цього законопроекту військові, дійсно, чекають. Але нам ще потрібно працювати, і ті зауваження, які є, ми маємо доопрацювати.

Щодо Кабінету Міністрів, вони розроблятимуть тарифну сітку. Хочеться її побачити і щоб усі моменти були в ній враховано.

Тож голосуємо за даний законопроект. Так, він на сьогодні один...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Поправка 121 Разумкова, Саладухи, Шпак комітетом відхилена. Народний депутат Шпак пропонує її врахувати. Прошу голосувати поправку 121.

«За» – 94.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Роман Бабій. Будь ласка.

БАБІЙ Р.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую, пане головуєчий. Поправка 118 також техніко-юридична. Комуś може здатися, що це дрібниця, але в цьому законопроекті дрібниць насправді немає. Сподіваюся, всі колеги розуміють, чому.

Наші військові – це наш захист. Їхня самопожертва дозволяє нам в цьому залі працювати, а також працювати українцям, і грошове забезпечення має бути пріоритетом. Багато наших захисників пішли на фронт добровольцями, кинули роботу, бізнес, стабільні джерела доходу. І при цьому вони мають годувати свої сім'ї. Скасування виплат Кабміном, при тому що перший рік війни військові

отримували їх, на щось розраховували в майбутньому, – це очевидна несправедливість, яка не мотивує наших військових. Влада не має морального права шукати способи зекономити на грошовому забезпеченні. Ми маємо негайно скасовувати такі ганебні явища.

Законопроект ці питання тим чи іншим чином вирішує...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Поправка 118 групи народних депутатів (Разумков, Саладуха, Микиша, Бабій) комітетом відхилена. Народний депутат Бабій пропонує її врахувати.

Мар'яно Володимирівно, будь ласка, 1 хвилина на виступ від комітету.

БЕЗУГЛА М.В. Дякую. Враховуючи те, що було зазначено кілька моментів щодо проблем з грошовим забезпеченням військовослужбовців у цьому законопроекті, я все-таки закцентую увагу на роботі комітету, зокрема робочої групи.

Робоча група, яка була створена, носить міжфракційний характер. Як секретар робочої групи зазначу, що ми намагалися врахувати, максимально збалансувати законопроект. До того ж в рамках робочої групи дійшли висновку, що це буде перше пакетне рішення, далі ми маємо, дійсно, напрацьовувати те, що буде вирішувати питання в секторі безпеки і оборони і те, що має бути більш-менш погоджено усіма фракціями. Я вважаю, що це позитивний прецедент, тому прошу всіх підтримати.

Крім того, як я вже зазначала, вперше в історії України ми маємо перелік підзаконних актів для контролю з боку парламенту на виконання Кабінетом Міністрів із конкретними строками виконання. То ж запрошую всіх колег долучитися до цього...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви хочете поставити якусь поправку? Для врахування? Поправку 118? Ні. Поправку 128? Мар'яно Володимирівно, коли відповідаєте від комітету, не можна ставити поправку, це трохи інший процес. Але нічого, ми дійдемо і до того.

Поправку 118 народний депутат Бабій просить врахувати. Комітет її відхилив. Прошу голосувати.

«За» – 86.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Павленко, депутатська група «Платформа за життя та мир». Будь ласка, 2 хвилини.

ПАВЛЕНКО Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Ми підтримуємо даний законопроект і вважаємо, що сьогоднішнє рішення – це перший крок до відновлення справедливості стосовно військовослужбовців щодо забезпечення армії,

посилення спроможності українських військ. Переконали, що це рішення можна було ухвалити значно швидше, а не перетворювати підготовку цього законопроекту і обговорення, навіть сьогодні, на якісь політичні баталії чи намагання отримати якісь політичні дивіденди.

Сьогодні солдати, офіцери чекають від Верховної Ради швидких рішень. Так, без сумніву, рішення, які ми сьогодні приймаємо щодо збільшення забезпечення строковикам і курсантам, щодо виплат 30 тисяч гривень і 100 тисяч гривень тим, які виконують бойові розпорядження, – це важливі кроки до відновлення справедливості. Але, знову-таки, вони надзвичайно прості і були зрозумілі, їх можна було прийняти значно швидше, не затягуючи цього процесу і не створюючи дискусій всередині суспільства та армії.

Саме тому ми закликаємо сьогодні прийняти рішення. Ми пропонуємо продовжити діяльність робочої групи, яка напрацювала даний законопроект, тому що є ще багато нерегульованих рішень і нерегульованих питань, які сьогодні потребує армія. На жаль, від Кабінету Міністрів ми так і не бачимо, і не чуємо чітких рішень.

Ще раз дякую всім колегам, які працювали в робочій групі. Закликаю голосувати.

Вітаю всіх з Днем Конституції України! Слава Збройним Силам України!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Дякую працівникам Апарату, які відчувають, коли треба запрошувати депутатів до залу. Це новий рівень нашої взаємодії. Якраз хотів це озвучити.

Шановні колеги, ми закінчили процес щодо врахування, переходимо до поправок на підтвердження. Я знаю, що такі поправки є у фракції «Європейська солідарність», зокрема в Артура Герасимова, та у фракції «Слуга народу», у Бакумова.

Давайте почнемо з «Європейської Солідарності». Артур Володимирович Герасимов, поправки на підтвердження з 22 по 25, наскільки я розумію. Будь ласка, 2 хвилини.

Колеги, підготуйтеся до голосування поправок для підтвердження.

Поправка 22. Артуре Володимировичу, будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановні колеги, прошу послухати дуже уважно. У цьому законопроекті є дві складових. Перша – стосується виплати 30 тисяч гривень військовим, друга – поранених, полонених, строковиків, зниклих безвісти, інструкторів та порядку нарахування.

Друга складова – це поправка 192, її ми не чіпаємо, це свята історія, яку гарно напрацювала робоча група. Але щодо першої складової, законопроект виписаний таким чином, що кожен третій військовий не отримає 30 тисяч гривень. Ви маєте це почути: кожен третій. Понад 300 тисяч військовослужбовців їх не отримують.

Тому, якщо хтось каже, що немає грошей, в наступному законопроекті ми вам одразу покажемо 90 мільярдів гривень, які просто треба не використовувати на певні корупційні речі, а спрямувати на сектор безпеки і оборони.

Колеги, саме для того, щоб всі військові отримували 30 тисяч гривень, я прошу поставити на голосування поправки 25, 24, 23 та 22 для підтвердження.

Олександр Сергійовичу, поставте їх у будь-якому порядку.

Ще раз підкреслюю, якщо ви ці поправки підтвердите в такому вигляді, кожен третій військовий (а це понад 300 тисяч) цих 30 тисяч гривень не побачить. Не підтримуйте цих поправок.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артуре Володимировичу, я по черзі ставитиму на голосування поправки від 22 по 25. Правильно? О'кей.

Ставлю на голосування для підтвердження поправку 22 народних депутатів Безуглої, Мисягіна та інших. Комітет врахував її частково. Ставлю в редакції, врахованій комітетом. Прошу голосувати (*Шум у залі*).

«За» – 252.

Рішення прийнято.

Поправку враховано в редакції комітету.

Прошу показати по фракціях і групах.

Поправка 23 народного депутата Скороход врахована повністю. Народний депутат Герасимов пропонує поставити її на голосування для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 257.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Прошу показати по фракціях і групах.

Поправка 24 народного депутата Підласої Роксолани Андріївни врахована комітетом частково. Артур Герасимов просить поставити її на голосування для підтвердження (*Шум у залі*).

Ставлю на голосування пропозицію про підтвердження повного... Артур пропонує поставити на повне... Я пропоную поставити на голосування поправку для підтвердження її в редакції, врахованій комітетом частково. Будь ласка.

«За» – 252.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою в редакції комітету.

І поправка 25 народного депутата Арахамії та групи депутатів. Вона врахована повністю.

На вимогу депутата Герасимова ставлю на голосування поправку 25 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 252.

Рішення прийнято.

Поправку враховано.

Прошу показати по фракціях і групах. Арахамії немає, а справа його жива. Ми закінчили з поправками від «Європейської солідарності».

Олександр Бакумов, фракція «Слуга народу». Будь ласка. Який номер поправки?

БАКУМОВ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 173, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Шановний головуючий, прошу поставити на голосування поправку 146 для підтвердження. Вона стосується відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації. Мені здається, якщо ми її врахуємо, там величезні ризики. Сьогодні в опікунів осіб з інвалідністю, у людей, які постійно доглядають за особою з інвалідністю I та II груп, є відстрочка у разі відсутності інших осіб, які можуть здійснювати такий нагляд.

Ми ж додаємо, що за умови, якщо такі особи з інвалідністю не мають інших працездатних осіб, зобов'язаних відповідно до закону їх утримувати. А хто буде встановлювати цей факт? Центри комплектування? Ви ж можете залишити людей, інвалідів, без догляду і без утримання. Шановні колеги, шановні представники Комітету з питань правової політики, це помилка, так не можна, треба вивчити і розробити алгоритм.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету, будь ласка, бо серйозна претензія.

БЕЗУГЛА М.В. Дякую. Ми підтримали цю поправку, тому що нею ліквідується дуже поширений схематоз, який, на жаль, має місце, коли записують на одну особу з інвалідністю десять доглядальників, щоб не мобілізуватися. Цією поправкою це прибирається.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 146 народного депутата Арахамії та інших членів профільного комітету. Бакумов просить поставити її на голосування для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 237.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Отже, колеги, ми завершили розгляд поправок від депутатських фракцій і груп. Зараз я хочу надати 2 хвилини на виступ заступниці Голови Верховної Ради України Олені Костянтинівні Кондратюк, яка також має поправки і право на виступ.

Будь ласка.

КОНДРАТЮК О.К., заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. Шановні колеги! Я хотіла б привернути вашу увагу до моєї поправки 85. Нею вперше в цьому законодавстві вводиться поняття «реабілітаційна відпустка», яка стосується, звісно, всіх військовослужбовців – наших захисників і захисниць, того, що в них є можливість отримати реабілітаційну відпустку, пройти реабілітацію зі збереженням грошового і матеріального забезпечення. Але, я здивована, що ця поправка була відхилена комітетом чи робочою групою. До того ж тіло цієї поправки вийшло за авторства робочої групи і комітету.

Я хотіла б звернути вашу увагу, тому що це питання етики, професійності, а для мене – принциповості. Хочу сказати, що мені цю поправку допомагав напрацювати саме військовий юрист Ярослав Мальський, який зараз проходить реабілітацію, бо має поранення. Я хотіла б, щоб ви всі подякували сьогодні Ярославу Мальському за цю поправку, яка з'явилася в цьому законопроекті. Давайте оплесками побажаємо йому здоров'я (*Оплески*).

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мар'яно Володимирівно, будь ласка.

БЕЗУГЛА М.В. Дякую. Щодо цієї поправки є два аспекти. Враховуючи, що встановлено новий... (*Шум у залі*). Не потрібно? Тобто робоча група щодо реабілітації продовжує працювати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Шановні колеги, переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань пов'язаних із проходженням військової служби під час дії воєнного стану» ([№ 9342](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 311.

Рішення прийнято.

Закон прийнято в цілому.

Прошу показати по фракціях і групах.

Дякую.

Переходимо до наступного питання порядку денного.

На ваш розгляд пропонується проект Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до учасників Саміту Організації Північноатлантичного договору (НАТО) у Вільнюсі (Литовська Республіка) 11 липня 2023 року» ([№ 9430](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього питання до порядку денного сесії.

«За» – 287.

Рішення прийнято.

Проект включено до порядку денного сесії.

Ставлю на голосування пропозицію розглянути це питання за скороченою процедурою.

«За» – 250.

Рішення прийнято.

Для доповіді на трибуну запрошуюю Голову Верховної Ради України Руслана Олексійовича Стефанчука (*Оплески*).

СТЕФАНЧУК Р.О., Голова Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, 30 вересня 2022 року Президент України, я і Прем'єр-міністр України Шмигаль підписали заявку про вступ до НАТО за прискореною процедурою. За тією процедурою, за якою вже членом НАТО є Фінляндія, за якою, сподіваємося, найближчим часом стане Швеція. Ми готові пройти цей шлях з честю, і покладаємо великі сподівання саме на Вільнюській саміт, бо Вільнюс для українців є дуже стратегічним і важливим місцем, адже 10 років тому саме у Вільнюсі через президента-втікача Януковича Україна втратила свою європейську інтеграцію, європейське майбутнє. Тож сьогодні ми маємо зробити все, щоб цього року, через 10 років, саме у Вільнюсі Україна здобула свою євроатлантичну перспективу. Тому є пропозиція звернутися сьогодні від імені Верховної Ради України безпосередньо до учасників, які 11 липня 2023 року братимуть участь у саміті НАТО, з тим щоб вони прийняли заявку України і надали Україні гарантії безпеки на тому шляху, яким ми пройдемо до НАТО. А ми його обов'язково пройдемо, і зробимо це з честю та гідністю, тому що ми – Україна.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Прошу записатися на виступи від депутатських фракцій та груп: два – за, два – проти.

Петро Олексійович Порошенко, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ПОРОШЕНКО П.О. Шановні колеги! Сьогодні, в День Конституції України, я хотів би наголосити, що Конституція – це не лише гарантія відповідних прав і свобод громадян, не лише повноваження і обов'язки органів влади, це наша програма дій, дорожня карта, що і коли ми маємо робити. І пріоритетом, і я цим пишаюся, є те, що мої пропозиції щодо змін до Конституції і визначення європейської та євроатлантичної інтеграції головним завданням всіх гілок і всіх

органів влади були підтримані Верховною Радою. Тепер Верховна Рада має зробити свою частину роботи.

Я хотів би ще раз відзначити і подякувати за роботу колегам з нашої групи Парламентської асамблеї НАТО, бо це було перше політичне рішення, коли країни – члени НАТО запрошують Україну і підтримують її майбутнє членство.

У Лондоні під час зустрічі з міністром закордонних справ Клеверлі, з депутатами британського парламенту ми забезпечили, щоб було спільне рішення кожної країни, включно з Німеччиною та багатьма іншими країнами, на підтримку запрошення України. Вікно можливостей дуже мале, і сьогодні Європу захищає не п'ята стаття НАТО, а синьо-жовтий щит Збройних Сил України – найсильнішої і найбільшої армії Європи. І сьогодні ми маємо довести, що це *win-win cooperation*, взаємовигідне співробітництво, і на саміті НАТО 11-12 липня мають запросити Україну до членства. Дякую.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Мезенцева, «Слуга народу». Будь ласка.

МЕЗЕНЦЕВА М.С., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (одномандатний виборчий округ № 168, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Вітаю, шановні колеги! Вітаю Україну з Днем Конституції! Це не просто папірець, на якому виписано статті й абетка нашого життя, це те, чого ми слідуємо. Дійсно, внесені зміни до Конституції є дороговказом щодо безпеки, оборони всього субконтиненту Європи.

Друзі, зранку я не встигла відзвітувати, тож роблю це зараз від імені Парламентської асамблеї Ради Європи, делегації України в ПАРЄ. Уперше за 31 рік участі України в цій делегації ми змогли внести вагому поправку, яка була підтримана всіма 46 країнами, щодо підтримки повної участі України в Північноатлантичному альянсі (НАТО) без якоїсь конкретної дати. Звісно, очікування від Вільнюського саміту є дуже високими. Безумовно, Україна повинна отримати додатково безпекові гарантії. Саме в Україні сьогодні є 600 різних новинок озброєння НАТО.

Друзі, давайте подумаємо. Стаття 5 щодо колективної безпеки Альянсу вже виконується на теренах України забезпеченням новітньої зброї, тренуваннями. Уже цього року ЄС безпрецедентно виділив додатково 46 мільйонів на тренування наших військових. Жарт, але реальність: наших військових хочуть залучати до тренувань в НАТО, а не навпаки. Чи це не є найвищим стандартом, найвищим гатунком наших військових для захисту і оборони?

Тому, колеги, дуже чекаємо на підтримку на Вільнюському саміті запрошення України до НАТО, повного її членства. Нехай це буде запрошення з відкритою датою, як на неочікуваній події. Але ми всі очікуємо і підтримуємо. Головне, українців в деяких регіонах... (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Маріє Сергіївно. Принагідно дякуємо делегації у Парламентській асамблеї Ради Європи, у Парламентській асамблеї НАТО та іншим делегаціям, які відстоювали всі резолюції щодо вступу України в НАТО на всіх майданчиках. Це дуже важлива складова роботи.

Павленко Юрій Олексійович, депутатська група «Платформа за життя та мир». Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановні колеги, безсумнівно, ми підтримуємо звернення українського парламенту до учасників саміту НАТО, який відбудеться 11 липня, з вимогою ухвалити принципове рішення щодо членства України в Північноатлантичному Альянсі.

Останні майже півтора року чітко визначили, хто друг, хто ворог, чітко показали, яким має бути український вибір. Сьогодні переважна більшість українських громадян бачать майбутнє Української держави разом з НАТО. Переконали, сьогодні Верховна Рада України – найвищий законодавчий орган одностайно прийме необхідне звернення і таким чином посилить можливості України тиснути на кожного з учасників даного саміту, щоб рішення щодо України було ухвалено.

Без сумніву, за ці півтора року Україна виконала найамбітніший План дій щодо членства в НАТО, який могли тільки придумати найзухваліші голови, визначаючи повноваження чи запити щодо України. Тому ми підтримуємо, що жоден План дій щодо членства в НАТО не потрібен, бо ми його фактично сьогодні вже реалізували. Важливо, якою буде співпраця, яким буде рівень спільної роботи, де може бути визначено спеціалізацію Української держави в рамках НАТО щодо виробництва тієї чи іншої зброї, де можливі інші пріоритетні для України дії, які сьогодні вже роблять НАТО більш ефективним і значно його посилити. Тому ми голосуємо за.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Немиря, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

Прошу запросити народних депутатів до залу.

НЕМИРЯ Г.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! Наша фракція буде підтримувати цей проект постанови щодо звернення. Але я хотів би дещо нагадати і дещо запропонувати. Зараз у цьому залі присутня людина, яка в січні 2008 року підписала лист до Генерального секретаря НАТО щодо приєднання України до НАТО. Хочу також нагадати, що тоді, дехто говорив, і ці люди також присутні в цьому залі, що це членство не на часі. Зараз вони змінили свою думку, і ми раді тому.

Хочу нагадати, що під час виборів Президента України 2014 року лідер фракції «Батьківщина» Юлія Тимошенко у своїй президентській програмі також ставила членство в НАТО як мету для України. І тоді деякі казали, що це не на часі. Зараз війна все розставила на свої місця. Але я хочу нагадувати це, щоб, коли настане перемога, не було таких, які приписують собі заслуги, яких насправді не було.

Що я хочу запропонувати? Хочу запропонувати бути реалістами, думки яких ґрунтуються на фактах і на розумінні власних сил. Давайте визнаємо, що, на жаль, найімовірніше у Вільнюсі Україна не отримає запрошення до членства в НАТО. Давайте також розуміти, що це не означає остаточне ні, що парламент має бути більш амбітним, ніж іноді уряд, який втрачає можливості, що лежать на столі.

Тому я закликаю парламент бути амбітнішим, вірити у власні сили і підтримувати майбутнє членство України в НАТО.

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соломія Бобровська, фракція «Голос». Будь ласка.

Хтось ще виступатиме від інших депутатських фракцій і груп, чи будемо голосувати? Будемо голосувати. Добре.

Отже, Соломія Бобровська і переходимо до голосування. Запросіть, будь ласка, народних депутатів до залу.

БОБРОВСЬКА С.А. Фракція «Голос». У 2008 році, на жаль, НАТО промовчало, сказало нам ні. Багато ми втратили за період 2010-2013 років. Якщо в липні цього року повториться ситуація з тихим мовчанням, неоголошенням запрошення України або відповідними мовними конструкціями для розуміння, що для України вже не просто відкриті двері, а вона готується до членства і розуміє свою карту, то це означатиме, що, напевно, нам треба шукати глибше, як зробити сталеву хватку для вступу до Альянсу і переконати наших партнерів, насамперед Сполучені Штати Америки, Німеччину, Грецію, Нідерланди та інших, щоб Україна стала повноправним 33 членом Альянсу.

Вільнюс, як і вся Східна Європа, робить титанічну роботу для вступу України в НАТО. Нехай цього року Вільнюс буде фатовий для нас.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Переходимо до голосування.

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття проекту Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до учасників Саміту Організації Північноатлантичного договору (НАТО) у Вільнюсі (Литовська Республіка) 11 липня 2023 року» ([№ 9430](#)) за основу та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 279.

Рішення прийнято.

Постанову прийнято.

Руслане Олексійовичу, будь ласка.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, далі ми домовилися... (*Шум у залі*). З процедури?

Герашенко Ірина Володимирівна. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Дякую. Шановні колеги! Голова Верховної Ради сьогодні на початку засідання наголосив на важливості зберігати безпекову дисципліну. Я згадаю навіть прізвище шановної пані Мезенцевої, яка минулого засідання видала дуже емоційний спіч щодо народних депутатів України, які транслюють результати засідання, яке ще не закінчилося. Так ось зараз у марафоні «Єдині новини» вже показали виступ Президента України. Ми так розуміємо, що є рівні, а є рівніші.

Ще раз згадаю пані Мезенцеву, бо я хотіла б, пані Мезенцева, почути вашу реакцію на те, що в телемарафоні «Єдині новини» канал «Рада» транслює засідання Верховної Ради України вночі, тому що депутатів країни показувати не можна навіть у запису, тільки в нічному слоті. Але стосовно Президента і його Офісу можна говорити з ранку й до вечора, навіть порушуючи абсолютно справедливий вимогу спікера Верховної Ради про безпеку. Думаю, тепер немає ніяких заборон...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ідемо далі. Наступний проект Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, Міжнародного агентства з атомної енергії, Європейського Союзу, Організації з безпеки та співробітництва в Європі, Організації Північноатлантичного договору, Ради Європи та їх парламентських асамблей, парламентів та урядів іноземних держав щодо запобігання ядерній катастрофі на Запорізькій атомній електростанції та протидії ядерному шантажу російської федерації, держави – ядерного терориста» ([№ 9429](#)).

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про включення цього питання до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 271.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, Міжнародного агентства з атомної енергії, Європейського Союзу, Організації з безпеки та співробітництва в Європі, Організації Північноатлантичного договору, Ради Європи та їх парламентських асамблей, парламентів та урядів іноземних держав щодо запобігання ядерній катастрофі на Запорізькій атомній

електростанції та протидії ядерному шантажу російської федерації, держави – ядерного терориста» (№ 9429) за основу та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 274.

Рішення прийнято.

Постанову прийнято.

Шановні колеги, наступний проект Закону «Про внесення змін до статті 29 Закону України «Про дорожній рух» щодо надання дозволу військовослужбовцям у період дії правового режиму воєнного стану використовувати у дорожньому русі транспортні засоби з правим розташуванням керма» ([№ 9238](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього питання до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 283.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 241.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ми домовлялися: два – за, два – проти і голосуємо. Правильно? Прошу записатися на виступи від депутатських фракцій та груп: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату Костюху Анатолію Вячеславовичу, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

КОСТЮХ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово моєму колезі Аліксійчуку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Аліксійчук. Будь ласка.

АЛІКСІЙЧУК О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 154, Рівненська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую, пане Голово. Шановні колеги! Шановні друзі! Вашій увазі пропонується проект Закону «Про внесення змін до статті 29 Закону України «Про дорожній рух» щодо надання дозволу військовослужбовцям у період дії правового режиму воєнного стану використовувати у дорожньому русі транспортні засоби з правим

розташуванням керма» (№ 9238). Що передбачається в цьому законопроекті та передумови його написання.

Наші сили оборони сьогодні вкрай потребують мобільних транспортних засобів, існує критична потреба в автомобілях, здатних долати бездоріжжя, а також мати високу прохідність і хорошу маневреність. З огляду на те, що в нашому законодавстві відсутні норми дозволу ввезення автомобілів з правим розташуванням керма та норми, що дозволяють таким транспортним засобам рухатися дорогами України, у даному законопроекті пропонується внести зміни – дозволити участь у дорожньому русі таких авто виключно під час виконання бойових завдань чи службових обов'язків військовослужбовцями, не даючи зловживати таким авто в приватних цілях і не випадаючи з-під суті закону. Розширюємо перелік військових формувань (не лише Збройних Сил України чи конкретних структур), охоплюємо загальним поняттям «інших військових формувань». Пропонуємо замість гуманітарної допомоги благодійну, бо це ширше поняття, що дозволяє використовувати такі автомобілі.

Крім того, наші міжнародні партнери з Великої Британії, Японії, Австралії, які мають можливість і хочуть допомогти Збройним Силам України, усім військовим формуванням, які діють в межах законів України, надаватимуть такі автомобілі.

З огляду на зазначене просимо колег разом з авторським колективом підтримати даний законопроект за основу та в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Бобровська Соломія Анатоліївна, фракція «Голос».

Я так розумію, Клименко Юлія Леонідівна? Будь ласка.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Дякую. Колеги, це дуже простий і назрілий законопроект, оскільки українці вивезли з Європи та навколишніх країн усі автомобілі з лівостороннім кермом, залишилися лише автомобілі з правим кермом. Власне кажучи, багато машин з правим кермом потрапило в Україну у 2022-2023 роках, проте у 2022 році проблем з реєстрацією чомусь не було, а у 2023 році вони з'явилися.

Насправді, це досить простий, технічний законопроект про можливість для всіх сил безпеки та оборони (відповідно до поправки нашого комітету йдеться не лише про ЗСУ, а й про СБУ, про прикордонників та інших) відомчої реєстрації машин з правим кермом на період дії воєнного стану плюс 90 днів після.

Тобто зараз можна узаконити автомобілі, що були ввезені волонтерами, що передавали наші партнери матеріально-технічною допомогою, а також деякі країни, які передавали нам машини з правим кермом. Це стосується не лише легкових автомобілів, а й спецтехніки, спецтранспорту.

Тому закликаю всіх підтримати рішення нашого комітету – за основу та в цілому. Давайте нарешті проголосуємо цей законопроект, щоб наші військові

могли реєструвати такі автомобілі, законно перебувати на дорогах і не мали неприємностей з поліцією.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексій Олексійович Гончаренко, фракція «Європейська солідарність».
Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Фракція «Європейська солідарність». Шановні друзі, усі, хто допомагає армії, чудово знає, що питання автівок для армії – одне з ключових. Це фактично те, чим рятують волонтери. Усі чудово знають, що машини з правим кермом доступніші, їх легше сьогодні знайти, вони дешевші і їх, насправді, завезено сотні й тисячі. Ми це знаємо чудово. Особисто я від Гончаренко центрів передав Збройним Силам України 70 автівок. Фонд Петра Порошенка та ГО «Справа Громад» завезли 300 вантажівок з правим кермом. Ми це чудово розуміємо, як знає кожен волонтер у нашій країні. Але це питання не вирішувалося місяцями. Фактично ці машини були в «сірій зоні»: військові не могли поставити їх на облік, не могли отримувати пальне, ремонтувати їх і мучилися з цим. Вже давно я подав законопроект, який мав би це питання вирішити. Нарешті, ми дійшли до нього. Колеги, не зволікаємо, голосуємо цей законопроект зараз за основу та в цілому.

У разі прийняття цього законопроекту прошу одразу попросити Президента та спікера невідкладно його підписати, тому що це питання для наших героїв, яким ми маємо допомогти. Необхідно під час воєнного стану і певну кількість днів після нього дати можливість користуватися автомобілями з правим кермом всім військовим, хто цього потребує.

Тож, друзі, прошу всіх голосувати одразу в цілому, не втрачаючи жодної хвилини. А також прошу спікера відразу поставити питання щодо невідкладного підписання цього законопроекту і направлення його на підпис Президенту України.

Слава Збройним Силам!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нестор Іванович Шуфрич, депутатська група «Платформа за життя та мир». Будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую, шановний пане Голово. Шановні колеги! Ми всі розуміємо, що сьогодні в Україні заборонено використовувати транспортні засоби, де кермо з правої сторони, але життя змусило. Ми вдячні за ту допомогу, яку надала Велика Британія та інші країни, які використовують саме такі транспортні засоби, і маємо негайно цей законопроект прийняти.

Безумовно, його треба прийняти якомога швидше, і якщо є можливість, навіть в цілому. Єдине, ми маємо розуміти, що такий закон має діяти на час воєнного стану, а після його завершення Кабінет Міністрів України має визначитися, як такі транспортні засоби будуть використовуватися. Зараз наших військових, безумовно, треба підтримати, а тим, які надають нам допомогу, треба подякувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Цимбалюк Михайло Михайлович. Будь ласка, 1 хвилина. Після цього переходимо до голосування.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». Шановний пане Голово! Шановна президіє! Шановні народні депутати! Питання, яке ми розглядаємо, також було предметом обговорення на засіданні робочої групи, яка напрацьовувала саме ці зміни. Це питання нам потрібно було вирішити ще рік тому, бо, дійсно, автомобілі з правостороннім кермом ввозяться для військових на фронт, але все відбувається неофіційно. Цим законопроектом ми вносимо і переводимо в правове русло ввезення, використання, постановку на баланс цих автомобілів. Його потрібно голосувати в першому, другому читаннях та в цілому, щоб розв'язати цю проблему, створити умови для волонтерів, а в остаточному підсумку – для Збройних Сил України та інших військових формувань.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього питання. Переходимо до прийняття рішення. Прошу зайняти робочі місця. Пропозиція комітету – за основу та в цілому, але ми голосуємо як завжди: спочатку – за основу, а потім – в цілому.

Отже, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до статті 29 Закону України «Про дорожній рух» щодо надання дозволу військовослужбовцям у період дії правового режиму воєнного стану використовувати у дорожньому русі транспортні засоби з правим розташуванням керма» (№ 9238) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 284.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до статті 29 Закону України «Про дорожній рух» щодо надання дозволу військовослужбовцям у період дії правового режиму воєнного стану використовувати у дорожньому русі транспортні засоби з правим розташуванням керма» ([№ 9238](#)) у цілому з урахуванням пропозицій комітету та з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 279.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Шановні колеги, наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» щодо використання коштів державного фонду регіонального розвитку» ([№ 9165](#)). На засіданні Погоджувальної ради ми домовилися проголосувати його без обговорення (*Шум у залі*).

Шановні колеги, виступ 3 хвилини чи що?

Артуре, підійдіть, будь ласка.

Ірино Володимирівно, у вас чотири поправки. Будь ласка, 3 хвилини, і ми голосуємо щодо них.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги, одна з перших реформ нової команди у 2019 році полягала в тому, що ви закрили телеканали іномовлення (англомовні) і мільярди державних гривень розпорошили за ці роки на телеканали «Дом» і «FreeДом». На ці телеканали весь час тягають «хороших русских», ваші друзі з «95 кварталу» і подружки отримують там мільйони й мільярди державного фінансування на те, щоб тягти туди «хороших русских». У цей час ми чуємо, що грошей на армію немає. Розумієте, показувати сюжети з ефесбешниками і казати, що вони рятують українців з Херсона, на це гроші є, а на армію грошей немає. Так ось, в цьому законопроекті ми пропонуємо 2 мільярди гривень перенаправити з марафону російськомовних телеканалів «Дом» і «FreeДом» на Збройні Сили України.

Одна з реформ, яку ви обіцяли суспільству, – це деолігархізація. Але зараз олігархічні канали, зокрема телеканали «1+1», «Інтер», фінансуються державою. Тепер щороку на марафон, де транслюються лише потрібні владі телеканали, не олігархи дають гроші, а з державного бюджету виділяються мільйони, щоб вони висвітлювали тільки все хороше про владу. Зверніть увагу, там вже військових майже немає, там є «хорошие русские», хто завгодно, тільки не наші справжні герої.

Тому прошу поставити зараз на голосування поправки 421, 424, 425 і 426. Про що ці поправки? Шановні військовослужбовці, ці поправки про те, щоб 2 мільярди гривень, які з ваших податків, з податків ваших родин влада щороку перераховує не на англomовний телеканал, як сьогодні нам Президент Зеленський казав, а на російськомовні телеканали «Дом» і «FreeДом», на канал «Рада», який не показує Раду (тільки вночі десь там), а транслює що завгодно (канал «Рада» в нас тепер рекламує ефесбешників), на марафон. Тепер на свої канали олігархам

не треба витратитися. Телеканали «1+1», «Інтер», інші телеканали отримують мільярди з державного бюджету. Шановні виборці, ви за це голосували?

Ми вимагаємо цих 2 мільярди гривень перенаправити на Збройні Сили України, щоб кожен військовослужбовець отримував доплату в розмірі від 30 тисяч гривень до 100 тисяч гривень, щоб армії вистачало грошей на закупівлю дронів, техніки, машин, а не волонтери це тягали. Гроші є, але ж владі на марафоні треба розповідати, що все добре, і це є хабар олігархам для того, щоб там не критикували страшні речі, які відбуваються, у тому числі в корупції. Нагадаю, що в нас...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, я одного не можу зрозуміти, де голова підкомітету Комітету з питань бюджету Денис Вадимович Герман? Займіть, будь ласка, місце на трибуні. Ваше місце зараз тут. Ви, будь ласка, будьте тут. Добре.

Шановні колеги, я відразу почергово ставитиму ці поправки на голосування.

Поправка 421 авторства Геращенко. Комітет її відхилив, водночас автор просить поставити її на голосування для врахування.

Ставлю на голосування поправку 421 для врахування.

«За» – 82.

Рішення не прийнято.

Поправку відхилено.

Прошу показати по фракціях та групах.

Поправка 424. Автор поправки Геращенко. Комітет її відхилив. Прошу голосувати.

«За» – 75.

Рішення не прийнято.

Поправка 425 авторства Геращенко. Комітет її відхилив. Прошу голосувати.

«За» – 74.

Рішення не прийнято.

Поправка 426. Автор поправки Ірина Володимирівна. Комітет її відхилив. Прошу голосувати.

«За» – 71.

Рішення не прийнято.

Ніно Петрівно, перед тим, як я надам вам слово, там є невелика кількість поправок: в Аліксійчука – одна і в Микиші, мабуть, дві, і тоді перейдемо до вас.

Поправка 357. Аліксійчук. Будь ласка.

АЛІКСІЙЧУК О.В. Дякую, пане Голово. Поправка 357 стосується частини десятої статті 1 розділу I щодо порядку підготовки і оцінки.

Я про справедливий розподіл під час голосування в «Дії». Тому що на сьогодні так: де більше проголосувало людей, той проект переміг. Моя поправка вказує на те, що визначати переможця будуть залежно від кількості відсотків тих,

які проголосували в тій чи іншій громаді. Тобто, якщо в громаді 100 тисяч жителів і проголосувала 1 тисяча людей, це 1 відсоток, якщо в громаді 10 тисяч жителів і проголосувала 1 тисяча людей, це 10 відсотків. Це буде справедливий розподіл між малими і великими громадами, це їх урівняє.

Тому, колеги, прохання підтримати дану поправку, яка просто поставить в рівні умови і маленькі, і великі громади.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправка 357 Аліксійчука відхилена, тому що, наскільки я розумію, була змінена філософія законопроекту. Взагалі тут вже немає питання ні «Дії», ні чогось іншого, тут всі гроші йдуть на армію. Це щоб було зрозуміло.

Ставлю на голосування поправку 357 пана Аліксійчука. Прошу голосувати. «За» – 112.

Рішення не прийнято.

Микиша, у вас дві поправки, здається. Спочатку назвіть номери поправок.

МИКИША Д.С. Пане Голово, не дві, а п'ять поправок – 311, 314, 326, 333 та 334.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

МИКИША Д.С. Поправка 311. Колеги, вона технічна. Ідеться про те, щоб після слова «Миколаївською» доповнити словами «Одеською, Полтавською».

По суті законопроекту хочу сказати, що насправді гроші військовим ми віддаємо, але дискусія, яка відбулася щодо цього законопроекту, пішла в утиль. Законопроект у редакції першого читання, яку нам надали для обговорення... Усе це не має значення, бо пропонується на наступний 2024 рік. Тобто, якщо ми підтримуємо цей законопроект у такому вигляді, як він зараз є, то усі ці норми, неважливо, що ми пропонували між першим і другим читаннями, залишаються в редакції першого читання і закон набере чинність з 2024 року. Але це засунули разом з військовими грошима, ось про що.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ця поправка, звертаю вашу увагу, врахована частково. Я так розумію, ви наполягаєте на повному її врахуванні, правильно?

Будь ласка, позиція комітету.

ГЕРМАН Д.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 35, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Під час розгляду законопроекту, зокрема на засіданнях робочої групи, ми відпрацювали ці поправки. Щодо поправки 311. Вона, дійсно, врахована частково. Але хотілося б наголосити, що фактичною метою законопроекту було внормування порядку

використання 2 мільярдів гривень ДФРР у 2023 році. Проте, зважаючи на критичний час до кінця року, більшість важливих проєктів не встигнуть реалізувати за рахунок цих коштів. Тому пропозицією комітету було відправити 2 мільярди гривень на ЗСУ, на закупівлю озброєння.

Прошу підтримати законопроект у цілому. А щодо поправки 311, то вона і так врахована частково.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, поправку 311 Микиші комітет частково врахував. Автор наполягає на повному її врахуванні. Ставлю пропозицію автора на голосування.

«За» – 90.

Рішення не прийнято.

Поправка 314. Будь ласка.

МИКИША Д.С. Дякую. У поправці 314 пропонується включити Житомирську область також до переліку областей, які будуть отримувати. Не розумію, чому її виключили, що вона менше отримала ніж Одеська?

Щодо того, що 2 мільярди ми маємо використовувати. Ні, у цьому законопроекті йдеться про механізм використання грошей ДФРР, і неважливо, буде 2 мільярди чи 22 мільярди, головне – це механізм, і саме про це ми зараз говоримо. Наступні поправки будуть саме про те, як треба використовувати гроші, неважливо, який буде розмір і обсяг цих коштів.

Звичайно, ви не захотіли послухати народних депутатів і вирішили зробити по-хитрому: скажемо, що ці 2 мільярди гривень – на військових і під шумок проголосуємо все, що ви внесли на перше читання. А те, що ми пропонували між першим і другим читаннями, можна викинути. Ось що означають всі ці сентенції стосовно того, що ми зараз визначаємо 2 мільярди на військових.

У 2024 році діятиме механізм, який ви закладаєте зараз.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 314 авторства Микиші та колег відхилена комітетом. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 97.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 326. Микиша.

МИКИША Д.С. У поправці 326 йдеться про пониження цензу з 225 тисяч до 200 тисяч осіб. Це більш технічна поправка. Повернуся до суті законопроекту. Державний фонд регіонального розвитку спрямований на те, щоб знижувати диспропорцію розвитку самих регіонів. Насамперед це досягається підтримкою проєктів відповідного регіонального розвитку. Як саме визначатиметься, який проєкт буде підтримуватися або не підтримуватися, закладено саме в цих змінах щодо державного фонду регіонального розвитку. Редакція, яка запропонована

нам до першого читання, не допоможе в цьому питанні. Ми з колегами подавали відповідні поправки, я далі їх озвучуватиму, і пан Аліксійчук також озвучував відповідну поправку, яка дасть можливість найкраще врегулювати відповідний механізм допомоги регіонам і громадам в регіонах насамперед. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправку 326 комітет відхилив. Народний депутат Микиша просить поставити її на голосування для врахування. Прошу голосувати.

«За» – 102.

Рішення не прийнято.

Поправка залишається відхиленою.

Поправка 333. Микиша. Будь ласка.

МИКИША Д.С. Колеги, а тепер дуже прошу вашої уваги. Регіональні комісії визначають на рівні регіонів, який проект все-таки потрапить на голосування. Цією поправкою ми прибираємо корупційну ланку, яка багато років в ручному режимі за певних, поставлених від губернатора, профільних людей, визначає, хто саме отримає за лояльністю та за політичними мотивами.

Держаний фонд регіонального розвитку повинен неупереджено допомагати розвиватися регіонам, а відповідна регіональна комісія цього не дозволяє зробити. Тому я пропоную їх прибрати і знести нарешті цю корупційну ланку, забути як страшний сон. Поправка 333 саме про це. Не розумію, чому відповідне профільне міністерство було проти цієї ініціативи. Переконалий, всі мажоритарники знають, що це зло, і поправку необхідно підтримати.

Колеги, прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету. Будь ласка.

ГЕРМАН Д.В. Шановні колеги, дійсно, під час розгляду законопроекту в комітеті ця поправка була відхилена на прохання міністерства відновлення. Аргументація цього міністерства щодо збереження регіональних комісій була така, що наші закордонні партнери наполягають на тому, щоб інструменти місцевого самоврядування зберігалися, у тому числі й щоб скоріше опрацювати ті законопроекти, які подавалися місцевою владою, щоб вони певним чином швидко пройшли розгляд.

Але це питання підтримується багатьма мажоритарниками, які мають певний негативний досвід роботи з цими регіональними комісіями, тому в цілому комітет не наполягатиме на тому, якщо поправка буде підтримана залом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, аргументацію всі почули? Поправка 333 Микиші комітетом відхилена, але доповідач сказав, що, якщо вона буде підтримана, він не проти. Тобто логіка є.

Поправка 333 авторства Микиші. Прошу голосувати.

«За» – 217.

Рішення не прийнято.

Ідемо далі. Наступна поправка 334. Будь ласка.

МИКИША Д.С. Колеги, прошу вас ще раз бути уважними і почути. Ця поправка ідентична поправці про регіональні комісії. Послухайте, те, що буде в «Дії», визначать не громадяни через «Дію», а регіональні комісії і навіть перед голосуванням в «Дії». Спочатку визначатиме регіональна комісія, і вона визначить не те, що треба згідно з планом регіонального розвитку, а те, що буде необхідно відповідно до політичних чи якихось інших домовленостей, на які більшість із вас не впливатимуть. Якщо ви думаєте, що будете впливати, такого не буде. Впливатимуть губернатори і ставитимуть те, що їм хочеться.

Повторюю, це про регіональні комісії, яких не повинно бути взагалі. Ми прибираємо цю корупційну ланку, навіть перед «Дією» воно не матиме сили, одразу ж голосуватимуть так, як необхідно.

Колеги, якщо це не прибрати, то взагалі за цей законопроект немає сенсу голосувати. Прошу підтримати цю...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

ГЕРМАН Д.В. Ця поправка аналогічна поправці 333, тому позиція комітету така сама і мій коментар також. Прошу зал підтримати поправку 334.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ставлю на голосування поправку 334 для врахування. Ви почули позицію і автора поправки, і представника комітету. Є прохання підтримати такий підхід. Прошу голосувати.

«За» – 217.

Рішення не прийнято.

Колеги, секунду.

Дякую, шановні колеги. Розгляд цих поправок ми завершили.

Ніно Петрівно, скажіть, будь ласка, скільки у вас поправок? 40 поправок?

ЮЖАНІНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло, вони всі відхилені. Ніно Петрівно, тоді, будь ласка, називайте номер поправки, добре? Можливо, вони у вас якось згруповані. Будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П. Поправка 389. Шановні колеги, взагалі ці поправки стосуються змін до Державного бюджету України і мали йти як ресурс для повернення тридцятки. Проте сьогодні додаткову винагороду військовим не повернуто. На жаль, навіть мої колежанки, які мали право виступу, неоднаково читають текст, вважають, що там є щось хороше. Насправді, зацементували в законі те положення, яке на сьогодні діє, воно встановлено Кабінетом Міністрів. Тому ганьба нам!

Але в нас тепер з'явилася можливість розглянути в першу чергу ресурси для тридцятки, а потім говорити про її повернення. Цього бажали і колеги з іншої фракції. Тому давайте розпочинати.

По-перше, ми маємо пропозиції щодо перерозподілу видатків і додаткових доходів. Якщо говорити серйозно, то бюджетний комітет мав би зараз запропонувати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 389 Южаніної комітетом відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 67.

Рішення не прийнято.

Дякую.

Називайте номер наступної поправки і по суті...

ЮЖАНІНА Н.П. Поправка 390.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 390. Будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П. Насправді, якби ми серйозно зараз думали про повернення тридцятки, то бюджетний комітет мав би запропонувати секвестр бюджету. Тому що за ці декілька місяців 2023 року в нас кардинально змінюється картина щодо видаткової частини: десь є статті, у яких катастрофічно не вистачає фінансування, а є ті статті видатків, які вже перекриті нашими партнерами, донорами і таке інше.

Також є зміни в дохідній частині бюджету. Тому абсолютно очевидно, що небажання зараз зробити державний бюджет прозорим, таким, який відповідає реаліям, призводить до того, що ми повертаємося до цих поправок, які я хотіла запропонувати розглянути виключно на засіданнях робочої групи щодо тридцятки. Тому ми і не виносили їх раніше в зал. Але робоча група до цих питань не дійшла, бо не потрібно додаткового ресурсу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 390 Южаніної комітетом відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 52.

Рішення не прийнято.

Поправку відхилено.

Називайте номер наступної поправки і по суті.

ЮЖАНІНА Н.П. Поправка 400. Звертаюся до думаючих колег. Скажіть, будь ласка, якщо робочій групі щодо повернення військовим тридцятки додаткової винагороди не треба було шукати додаткових коштів, то, як ви думаєте, ми щось будемо додатково виплачувати військовим після прийняття законопроекту [№ 9342](#)? Звісно, ні. Тому зараз ми маємо розглядати ті зміни, які ми пропонуємо. Але я впевнена, якщо Міністерство фінансів не підійде серйозно до цього питання, то ця брехня просто вже заколихала тут, в залі. Не можна так не відповідати за свою роботу. Ми, народні депутати, давайте зараз приберемо всі політичні розмови, і сядемо працювати виключно над Державним бюджетом України, якій є основою того, що ми можемо робити зараз у країні і чим допомогти військовим.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 400 авторства Южаніної комітетом відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 59.

Рішення не прийнято.

Ніно Петрівно, будь ласка, номер наступної поправки.

ЮЖАНІНА Н.П. Поправки від 401 до 410, щоб я не шукала їх, бо мені дуже важко говорити, прошу кожну з них поставити на голосування для врахування.

Отже, щодо поправки 401. Я почну тоді говорити по суті, сподіваюся, що хоча б хтось мене почує, щоб Міністерство фінансів разом з комітетом почали працювати над змінами до державного бюджету і над секвестром бюджету, що потрібно зробити апріорі.

Послухайте, будь ласка, що ми пропонуємо. 51 мільярд 136 мільйонів гривень Державного дорожнього фонду. Це саме ті кошти, які ми можемо спрямувати на додаткові винагороди військовим. Чому? Тому що можна зменшити на 32 мільярди 619 мільйонів гривень, а це 75 відсотків від загальної суми, запланованої на будівництво доріг. Чому можна зменшити? Тому що ці кошти нам дали партнери. Скажіть, будь ласка, ви навіщо приховуєте такий резерв? Я звертаюся знову до профільного комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 401 Южаніної комітетом відхилена. Ставлю її на голосування для врахування. Прошу голосувати.

«За» – 47.

Рішення не прийнято.

Поправка 402. Южаніна. Будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановні колеги, частково кошти на відновлення інфраструктури, тобто на будівництво доріг, вже надійшли і є в державному бюджеті. Це не заперечують члени бюджетного комітету. Скажіть, будь ласка, от вам всім, хто зараз ще знаходиться в залі, невже нецікаво, що 32 мільярди зараз будуть використані в непрозорий спосіб, без інформування і без підтримки народними депутатами, які відповідають за прийняття закону про Державний бюджет України? Тому я прошу ще раз переглянути і підтримати перенесення цих видатків саме на забезпечення військових додатковою винагородою. Це перше.

Друге. Цифра 18 мільярдів 517 мільйонів гривень знову-таки в державному дорожньому фонді. Оскільки це спеціальний фонд, то ці кошти я технічно переношу до загального фонду державного бюджету, щоб зменшити і спрямувати їх на забезпечення військових. Це якраз...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 402 Южаніної комітетом відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 52.

Рішення не прийнято.

Поправка 403. Ніно Петрівно, будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П. Акцентую вашу увагу, не повітря ми зараз ділимо, ми говоримо про спеціальний фонд, який наповнюється акцизним податком під час реалізації пального і ввезенні автомобілів. Тобто це живі кошти, які надходять до спеціального фонду і передбачають певні напрями видатків. Коли ми говоримо, що в цьому фонді досі рахуються видатки на виплати боргових зобов'язань за запозиченнями і знаємо, що ці виплати перенесені аж на 2025 рік, то абсолютно очевидно, що ці кошти мають бути спрямовані виключно на додаткові винагороди військовим.

Прошу підтримати цю поправку, тому що вона якраз слугуватиме для забезпечення тридцятки.

Я хотіла б почути тих, хто проти повернення тридцятки, і що ви маєте проти 51 мільярда наповнення коштів.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 403 народних депутатів Южаніної та Павленка для врахування. Комітет її відхилив. Прошу голосувати.

«За» – 47.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Поправка 404. Ніна Петрівна Южаніна. Будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановні колеги, ми перейшли до додаткових доходів. Чи не здається вам дивним, що деякі з нас, володіючи оперативною інформацією, говорять про те, що бюджет отримав і в квітні, і в травні додаткові надходження? А де ж вони відображені в Державному бюджеті України? Члени бюджетного комітету, ви ж знаєте положення, що за відхилення показників в державному бюджеті більше ніж на певний відсоток, ви маєте подавати коригування державного бюджету. Де це коригування? Давайте говорити зараз про ті надходження, які я ще планувала три місяці тому, я їх бачила, а сьогодні ви вже їх відчуваєте в бюджеті. Тільки не присвоюйте ці гроші ТСК окремим прізвиськом. Це кошти, які сплачує український бізнес. Тому давайте спрямовувати туди, куди найбільше необхідно зараз для державного бюджету у воєнний час.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 404 народних депутатів Южаніної та Павленка для врахування. Комітет її відхилив. Прошу голосувати.

«За» – 46.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Поправка 405. Ніно Петрівно, будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановні колеги, буквально днями прочитала (вау!), що, виявляється, владі якось вдається регулювати гральний бізнес. А нічого, що через нелегальний обіг, через схеми з банками та платіжними системами з-під оподаткування вийшло 180 мільярдів гривень. Я надаю зараз інформацію, якою ви також володієте. Якщо ми почали контролювати 180 мільярдів гривень в ігорному бізнесі, давайте поррахуємо скільки ПДФО, військового збору може бути додатково взято з гравців, якщо всі ці ставки тепер працюють в офіційній площині. Так ось 19 мільярдів 926 мільйонів гривень податку на доходи фізичних осіб може бути отримано, якщо ви, дійсно, почали контролювати ігорний бізнес, військовий збір у тому числі. Якщо ми говоримо, що...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 405 народних депутатів Южаніної та Павленка для врахування. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 47.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Поправка 406. Ніна Петрівна Южаніна. Будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П. Прошу звернути увагу депутатів міста Києва. Якщо всі ігорні зали і бізнеси все-таки зареєстровані в місті Києві, а я це перевірила, то місцевий бюджет може отримати додатково за розподілом 60 на 40: 60 – в місто Київ і 40 – в державний бюджет. Додатково майже 17,5 мільярда гривень

і 2 мільярди 430 мільйонів гривень військового збору, при тому невелику суму ще заплатять із свого доходу організатори азартних ігор – 3 мільярди 240 мільйонів гривень.

Прошу підтримати поправки щодо наповнення державного бюджету та спрямування коштів на забезпечення додаткових виплат військовим.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправку 406 народних депутатів Южаніної та Павленка комітет відхилив. Ставлю на голосування поправку 406 для врахування. Прошу голосувати.

«За» – 48.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Поправка 407. Ніно Петрівно, будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П. Сьогодні мене дуже вразили слова Президента щодо зернового коридору, підтримки наших експортерів. Я просто дивуюся, що дехто продовжує писати, що на зерновому коридорі втрачено десь 100 мільярдів гривень через неякісну чи недобросовісну роботу митників. Ми знаємо зовсім іншу правду: як був зерновий коридор темним вікном входу, так і залишився. Немає ніякої відкритої інформації, ніхто не може туди потрапити.

Але, якщо застосувати механізм експертного забезпечення відповідно до прийнятого вже закону, то, виходячи з цифр, опублікованих ТСК та іншими депутатами, уникаючи загроз неповернення валютної виручки і сплати ПДВ, тобто цей механізм дозволить взяти 14 відсотків, можна отримати 11 мільярдів 100 мільйонів гривень. Це з цифри...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 407 народних депутатів Южаніної та Павленка для врахування. Комітет її відхилив. Прошу голосувати.

«За» – 43.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Поправка 408. Ніно Петрівно, будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П. Якщо колеги депутати не хочуть слухати і вийшли із залу, то, сподіваюся, українці, які вночі побачать трансляцію, все-таки зрозуміють, що наша країна не використовує всіх можливих резервів, які у нас є на сьогодні. На жаль, ці танці з бубонами, різні обіцянки, які не стосуються саме підняття економіки, не дають можливості зрушити її з місця, у якому вона зараз опинилася. Дуже прикро це відчувати.

Тому я наполягаю, щоб дискусія, яку ми зараз ведемо (звертаюся до голови профільного бюджетного комітету), була все-таки в бюджетному комітеті, є всі поправки. Скажіть, будь ласка, мені у вічі, що я неправильно пропоную,

де завищена цифра, чому ви не готуєте секвестр бюджету? Дайте відповідь на це. Бо навіть, якщо б не вистачало нам коштів на військових...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 408 народних депутатів Южаніної, Павленка для врахування. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 45.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Поправка 408. Ніна Петрівна.

ЮЖАНІНА Н.П. Колежанки, які виступали в цьому залі, казали, що обіцяємо щось нереальне або неправильне щодо повернення додаткової винагороди – від 30 тисяч гривень до 100 тисяч гривень, на жаль, не чули дискусії щодо додаткових джерел, які можуть бути в бюджеті. Ви маєте усвідомлювати, що в переписці робочої групи якраз стояло питання, що, коли ми обговоримо всі наші підходи щодо повернення від 30 тисяч гривень до 100 тисяч гривень, ми повернемося до пошуку резерву, де знайти ресурси. І всі ви знаєте, що ніхто не шукав ресурси, бо ніяких додаткових винагород нікому не буде повернуто.

Тому моя зараз дискусія лише задля того, щоб ви зрозуміли (я бачу, інші експерти бачать, громадськість бачить), що ми, дійсно, нераціонально використовуємо ті ресурси і можливості, які є в країні. І те, що нам...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 409 народних депутатів Южаніної та Павленка для врахування. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 40.

Рішення не прийнято.

Поправка 410. Ніно Петрівно, будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановні колеги, тут мої колежанки кажуть, що зараз 75 народних депутатів у залі шукають додаткові ресурси для військових. Хочу, щоб ті, хто не бачить зараз повністю зал, розуміли, залишилися саме ті, які бажають або почути, або, дійсно, знайти їх. Небажання влади говорити на цю тему, мене просто змушує казати зараз про одні й ті самі речі.

Давайте перейдемо до статті 3 щодо додаткових надходжень, про яку вже деякі казали, що зараз від тютюнового ринку почали отримувати більше податків. Слухайте, не займайтеся або лобізмом, або взагалі якимось політиканством, коли розрушуєте якийсь інвестиційний клімат і розуміння, що відбувається в країні. Давайте оподаткуємо те, що ми вже виявили, що є в «сірій» площині і може...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 410 Ніни Петрівни Южаніної та Павленка для врахування. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 41.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Тепер переходимо до розгляду поправки 411 і далі. Так, Ніно Петрівно?

ЮЖАНІНА Н.П. Наступний блок – від поправки 411 до поправки 417.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

ЮЖАНІНА Н.П. Я хотіла б ще раз звернути увагу на те, що «чорні» сектори економіки значно збільшилися по всіх напрямках. Ми зараз говоримо про ринок підакцизних тютюнових товарів. Оскільки я є членом комітету, який досить регулярно розглядає ці питання, ми нещодавно переконалися, що вдалося зупинити тіньовий обіг на одній із фабрик в Жовтих Водах, де було вирізано обладнання, і нібито ця частина ринку тепер йде в легальну площину. Якщо порахувати акцизний податок з тієї невеликої кількості виробів, які виготовлялися саме на цій тютюновій фабриці, то ми можемо додатково отримати в бюджет 2 мільярди 118 мільйонів акцизного податку, півмільярда...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 411 Ніни Петрівни Южаніної та групи народних депутатів (Ар'єв, Павленко, Геращенко) для врахування. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 39.

Рішення не прийнято.

Ніно Петрівно, давайте надамо вам 5 хвилин, а потім поставимо на голосування п'ять поправок поспіль, щоб не відволікатися, щоб ви могли нормально виступити. Можемо так?

ЮЖАНІНА Н.П. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніно Петрівно, будь ласка, 5 хвилин, а потім голосуємо п'ять поправок поспіль.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановні колеги, я зараз наголошую на тих статтях, які стали мені відомі ще два чи три місяці тому. Якщо говорити про те, як сьогодні змінюється система оподаткування і що планує влада після прийняття законопроектів, які ми завтра будемо розглядати, це значно збільшить дохідну частину. Якщо ми зараз не будемо наполягати на перегляді Державного бюджету України, тоді з вашою думкою ніхто не рахується. Якщо вам це так вигідно, то не вигідно мені, таким, як я, хто може бачити в цифрах оцей величезний обман,

який влада намагається продовжувати, толерувати і ніяк не виходить з цього образу.

Давайте говорити відкрито. Я насправді говорила пані Роксолані, що не хочу виносити ці поправки назагал, хочу їх розглянути в профільному комітеті, подискутувати: що ви бачите і підтримуєте, що, можливо, хотіли б використати в інший спосіб, ніж на Міноборони, зокрема на повернення цієї тридцятки, можливо, не такий великий ресурс треба. Потрібна ж дискусія! Чому її немає? Скільки ми будемо мучитися навколо того, що в нас немає грошей? Не знаю, куди звертатися, чи до Державного бюро розслідувань, чи до якихось інших компетентних органів, якщо ми не можемо дати собі ради, якщо приховуємо дохідну частину, щоб її потім в непрозорий спосіб витратити. Хтось же має покласти цьому край?

У мене єдина можливість – через поправки запропонувати депутатам підтримати перерозподіл у бюджеті, показати додаткові надходження і спрямувати їх туди, куди вважаємо за найнеобхідніше. Ми зараз маємо забезпечувати Міністерство оборони як розпорядника, а Міністерство оборони – відповідно наші Збройні Сили. Давайте до цього тоді й підійдемо однозначно, а не просто будемо говорити, що немає додаткових ресурсів. Якщо хтось не погоджується, будь ласка, давайте дискутувати, обговорювати це до нескінченності. Я тримаю в руках зараз добірку всіх матеріалів щодо покриття великої частини витрат нашими донорами, нашими партнерами. При цьому Міністерство фінансів, Кабінет Міністрів просто мовчать.

До речі, у залі багато говорилося про те, що вперше в історії дані конкретні доручення Кабміну чи Міністерству оборони розробити підзаконні документи. Колеги, я дивуюся, це означає, що ви мали б відправити у відставку Кабінет Міністрів, ви не маєте виконувати за них роботу, бо не можете виписати всі операційні деталі щодо кожної норми. Я впевнена, те, що ми прийняли в законопроекті [№ 9342](#) щодо тридцятки, ми самі собі звузили можливості, бо це тепер знаходиться в тілі закону. У тіло закону внесли те, що толерували Кабінет Міністрів, Міністерство оборони. Зрозуміло, чому Міністерство оборони змушене було звертатися з такими листами, на які, до речі, наголошували в залі, як доказ того, що в них все добре. Та ні, ви самі буваєте говорите про те, що військові наполягають на поверненні тридцятки, і ми про це говорили сьогодні вранці. Зрозумійте, будь ласка, ніхто не займається ніякою політикою.

Ми маємо казати однозначно: у нас зараз великий недобір, нам потрібно поповнювати Збройні Сили. Коли туди йдуть люди, які там мало забезпечені, як ви думаєте, можуть вони працювати, підуть вони з тим забезпеченням, яке їм зараз пропонується? Я вам вже десять разів казала, що, коли в забезпечення входили оклад, навіть якщо він був 13 тисяч 400 гривень, 30 тисяч гривень і збереження заробітної плати за попереднім місцем роботи, то це було привабливо, як би цинічно це не звучало з фінансової точки зору. А зараз цього немає. То ви що, хочете й далі так проводити мобілізацію – ловити людей і примусово запихати їх в бусик? Це неправильний підхід.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю почергово на голосування поправки Ніни Петрівни Южаніної, Ар'єва та Павленка для врахування. Це поправки 412, 413, 414, 415, 416, 417.

Отже, поправка 412. Прошу голосувати.

«За» – 28.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Ставлю на голосування поправку 413 Южаніної та групи народних депутатів для врахування. Прошу голосувати.

«За» – 25.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Ставлю на голосування поправку 414 народного депутата Южаніної та групи народних депутатів для врахування. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 24.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 415 народного депутата Южаніної та інших народних депутатів для врахування. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 25.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Ставлю на голосування поправку 416 народного депутата Южаніної та групи народних депутатів для врахування. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 26.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Ставлю на голосування поправку 417 народного депутата Южаніної та інших народних депутатів для врахування. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 28.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Наступний блок поправок – від поправки 418 до поправки 422. Так?

ЮЖАНИНА Н.П. До поправки 423. Але давайте, щоб не розглядати всі поправки, вчинимо так само: 5 хвилин на виступ і потім проголосуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так. Бачте, вже Апарат нас теж відчуває.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановні колеги, я звертаюся до вас. Пане Володю Цабаль, будь ласка, зверніть на це увагу. Я не хочу ні з ким сваритися, але хочу знайти порозуміння, щоб ми однаково говорили і не займалися тут брехнею, досить вже. Якщо чесно, я думала, що 16 місяців війни змінять людей, і ми будемо усвідомлювати свою відповідальність, а так не відбувається. Дивіться, цей блок поправок, оскільки так побудований законопроект, повертає нас до перерозподілу видатків.

Свого часу я аналізувала бюджет і казала, що на 2023 рік не всім однаково збільшували, наприклад, не тільки на індексацію фонду оплати праці, а комусь давали більше, ніж іншим, комусь знімали фонд розвитку, а комусь його залишали. Якщо підійти правильно, якби я була міністром фінансів, я сказала б: давайте підніmemo тих розпорядників, в яких було більше, ніж у кожного розпорядника, кому виділялися кошти щодо цих напрямів.

Візьmemo, наприклад, прокуратуру. У них фонд заробітної плати підвищено порівняно з іншими більш ніж на індекс інфляції – на півмільярда гривень. Більше ніж на півмільярда гривень! Невже не можна досі провести аналіз, що це за 572 мільйони 718 тисяч гривень? Навіщо їм додали ще 170 мільйонів гривень на якісь видатки розвитку? Що можна в прокуратурі покращувати, ремонтувати чи ще щось робити? Я розумію, що міністр фінансів боїться говорити з розпорядниками, особливо з такими, як прокуратура, але ж нас тут багато, разом ми можемо ці поправки підтримати. Я абсолютно впевнена, що, коли ви зробите аналіз, то ці кошти, 730 мільйонів гривень 712 тисяч, видатки саме цього розпорядника можна скоротити.

Далі ДБР. У мене складається таке враження, що ви просто боїтеся різних правоохоронних органів, тому їх виділяли навіть під час розгляду проекту бюджету. Ні в кого не було навіть можливості і сміливості сказати: а навіщо вам більше, яка потреба в цьому? Ми що, додаткові кадри набираємо? Ми чим займаємося і де? Якщо це йде на додаткові виплати, то ці кошти їм йдуть окремими траншами, що було заплановано у 2022 році на 2023 рік. Давайте розберемося з цим. Тут також півмільярда гривень. Урешті-решт ми ж розуміємо свою відповідальність. Чи ви далі будете толерувати оце... Стан в економіці і те, що зараз наші правоохоронні органи замість БЕБ – і прокуратура, і ДБР – блокують рахунки, проводять обшуки в бізнесі, зупиняють роботу бізнесу, ви продаватимете в Лондоні як інвестиційний клімат в Україні? Слухайте, ваша «зелена» металургія, ще якийсь зелене болото точно не потрібно інвесторам, які побояться сюди прийти, тому що на тих напрямках, які ви обрали як ключові, є свої великі бізнеси чи холдинги, які вже зайняли цю нішу. Ми маємо пропонувати, розвивати щось нове. Так ось, коли ми говоримо про нове, обов'язково виникає питання: як у нас з бізнес-кліматом? А в нас з бізнес-кліматом – за травень заблоковано податкові накладні 41 відсотка підприємств. Оце бізнес-клімат. Хто сюди прийде працювати? 41 відсоток підприємств мали проблеми з блокуванням. І на питання, через скільки днів їм розблокують податкові накладні, податкова не

відповідає, тому що, можливо, вона їх і не розблокує, можливо, ця діяльність буде зупинена.

Тому без кардинальних змін і розуміння, чим ми можемо бути цікавими для розбудови України і української економіки, нічого їздити по лондонах, лугано, якщо ми в Україні не можемо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, голосуємо від поправки 417 до поправки 423.

Ставлю на голосування поправку 417 народного депутата Южаніної та групи колег для врахування. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

Мені підказують, що поправку 417 ми вже проголосували. Перепрошую, поправка 418. Дякую.

«За» – 28.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Ставлю на голосування поправку 419 народного депутата Южаніної та групи колег для врахування. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 28.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Ставлю на голосування поправку 420 народного депутата Южаніної та групи колег для врахування. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 30.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Ставлю на голосування поправку 421 народного депутата Южаніної та групи депутатів для врахування. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 28.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Ставлю на голосування поправку 422 народного депутата Южаніної та групи колег для врахування. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 28.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Ставлю на голосування поправку 423 народного депутата Южаніної та групи депутатів для врахування. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 29.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

І наступні чотири поправки – від поправки 424 до поправки 427. Правильно, Ніно Петрівно? Це останній блок чи ще є? Будь ласка, 4 хвилини.

ЮЖАНІНА Н.П. Мені вистачить 2 хвилини, і будемо завершувати. Хотілося б проголосувати цей законопроект зараз...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це вже завтра.

ЮЖАНІНА Н.П. Це нечесно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніно Петрівно, це можливо.

ЮЖАНІНА Н.П. Я докладаю зусилля, щоб зробити краще. Правда?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Однозначно.

ЮЖАНІНА Н.П. Я ж не вимагаю кому прибрати чи дві крапки поставити. Я кажу реальні речі, тому й хотіла б, щоб була повага не тільки... Бо на засіданні комітету завжди все одобрямс і в залі така сама ситуація. Так не можна. Це я звертаюся вже до виборців, щоб вони розуміли, що немає ніякого плюралізму, щоб наступного разу обирали так, щоб було представлення в усіх органах, які працюють задля вас, шановні виборці, а не відбувалася така одностороння ситуація.

Наостанок ще раз звертаюся до військових. Ми будемо продовжувати працювати над джерелами і обговорювати на засіданнях робочої групи, яка створена з народних депутатів, питання щодо повернення тридцятки в прийнятній для всіх редакції, щоб це було знову напрацьовано колективом. Це перше.

Друге. Звертаюся до бюджетного комітету: будь ласка, надайте листи фракціям, чому не готується секвестр бюджету. У будь-якому разі всі показники вже мають відхилення такі, які потребують внесення змін до закону про Державний бюджет України.

Третє. Прошу ніколи не казати голослівно, що немає коштів. Треба спочатку попрацювати, а потім робити якісь заяви, бо дуже дивно виглядає. Я зараз зробила мінімальний перелік того, над чим ми могли б попрацювати, а резерви є більші.

Дякую за увагу, а тим, хто голосував, – за підтримку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, голосуємо ще чотири поправки.

Ставлю на голосування поправку 424 для врахування. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 32.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Ставлю на голосування поправку 425 народного депутата Южаніної та колег для врахування. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 28.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Ставлю на голосування поправку 426 народного депутата Южаніної та колег для врахування. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 30.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Ставлю на голосування поправку 427 народного депутата Южаніної та колег для врахування. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 37.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Це всі поправки на врахування, я правильно розумію?

Шановні колеги, дякую всім за результативну роботу. Оголошую перерву в нашому сьогоднішньому пленарному засіданні. Про час і місце його продовження вам буде повідомлено завчасно. Нагадую на необхідності непоширення інформації щодо його початку.

Працюємо далі на перемогу! Слава Україні! З Днем Конституції України!